

מאמרי
התעוררות לתשובה

מלוקטים מספר

הזהר הקדוש

עם ביאור הנפלא

מתוק מדבש

המפרש כל מלה ומלה בדרך קל וקצר

בתוספת מעלות וסגולות לימוד הזהר הקדוש

חובר בע"ה על ידי

הגה"צ המקובל רבי דניאל פריש זצוקלה"ה וזיעוכי"א

בעל "מתוק מדבש" וש"ס

פעיה"ק ירושלים ת"ו

ניתן להשיג את כל ספרי המחבר זצ"ל

בטל' 02-50-222-33

לזכר עולם יהיה צדיק

בחרדת קודש נעלה בזה לזכרון עולמים את נשמתו הטהורה של
אבינו עמרת ראשנו ונזר תפארתנו, עובד ה' מנעוריו, אשר יגע
בתורה לילות כימים, בהתמדה גדולה ובמסירות נפש ועונה, אשר

האיר עיני העולם בתורת הנסתר

הגאון הצדיק המקובל

רבי **דניאל** בן הרה"ח ר' **נפתלי הירצקא** ז"ל הב"מ

וצוקללה"ה וזיעוכי"א

בעל **"מתוק מדבש"** וש"א"ם

אשר אמרנו בצילו נחיה ומלך ביפיו תחזינה עינינו מישרים,
אבל אהא, איננו, כי בעוה"ר לקח אותו האלקים, הוא

הלך למנוחות ואותנו עזב לאנחות

נלב"ע י"ד שבט תשס"ה לפ"ק

זכות תורתו עבודתו וקדושתו — במחשבה, דיבור,
ומעשה לש"ש יעמוד לנו שנוכה לילך בדרכיו הקדושים

עדי נזכה לחזות בהתגלות כבוד שמים בב"א

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

לישרים נאווה תהלה

ברכת שמים ממעל לירידינו היקר והנכבד, איש חיל מורם
מעם, צורבא דרבנן ובר אבהו, רב פעלים לתורה ולתעודה,
עושה ומעשה, וזכות הרבים בו תלויה, הנדיב החשוב

מוה"ר החסיד

ר' **צבי** בן **מרים רחל וועבער** שליט"א

אשר נדבה רוחו להדפיס את הקונטרס הזה

זכות התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א תהא לו
למגן וצינה, ובכל אשר יפנה ישכיל ויעליה, ויתמלאו
משיאלות לבו לטובה ולברכה, הון ועושר בביתו, פרנסה
בהרחבה ובריווח מתוך בריאות איתנה אורך ימים ושנות
חיים טובים, ונחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, עד ביאת
גואל צדק בב"א.

ובכלל הברכה יתמלא המקום ברחמים על מחברתו זוגתו

החשובה אשת החיל

מרת **לאה תחי' בת חיה מילכה**

שתזכה במהרה לרפואה שלימה, נהורא מעליא,

אורך ימים ושנות חיים טובים, אמן.

פתיחה

בקונטרס זה העלינו ארבעה מאמרים נפלאים השזורים כפתור ופרח במעשיות יקרות בעיני מצות התשובה ורפואתה, והם מלוקטים מתוך ספר הזהר הקדוש עם הביאור הרהוט מתוק מדבש שנתקבל בס"ד בכלל ישראל בכל אתר.

הנה בראשית אמרינו פתחנו במאמר ההשגחה, בשם מלא כל הארץ כבודו. ואחריו במאמר המבאר כי רושם החטא שעל פני האדם נמחק על ידי התשובה. ומכאן עלינו בשלישיה לבאר כי רפואת הגוף תלויה ברפואת הנפש. ובראש הסולם ברביעי חתמנו לבאר כי אין דבר העומד בפני התשובה.

אחר אלו הארבעה ערכנו בהעתקה רשימה נפלאה הכוללת שמונים מעלות וסגולות ששייג האדם העוסק בסתרי תורה ובספר הזהר הקדוש.

ונודע מה שכתב המאור הגדול בעל ספר החינוך (במצוה צה) בזה הלשון: כלל הדברים כי גם בפשטים לא נמצא ידינו ורגלינו בלתי סעד המקובלים, ואליהם נכרע אפים, ויפתח לנו בכל אלה העינים.

וכבר הובטחנו על ידי נשמת משה רע"ה הרעיא מהימנא: כי בזכות הלימוד בספר הזהר הקדוש נצא מן הגלות בקרוב וברחמים, אמן.

מלא כל הארץ כבודו

(א) רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (ירמיה כג כד) אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְהוָה, כִּמָּה אֲנֹנִן בְּנֵי נִשְׂא אֲטִימִין לְבָא סְתִימִין עֵינֵינוּ, דְּלֹא מְשֻׁגְיָחִין וְלֹא יִדְעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, דְּכִתְיִב בֵּיהּ (שם) הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מְלֹא, הֵיךְ בְּעוֹן בְּנֵי נִשְׂא לְאַסְתֵּתְרָא מִחֻבְיָיהוּ, וְאָמְרִי מִי רוֹאֲנֵנוּ וּמִי יוֹדְעֵנוּ, וּכְתִיב (ישעיה כט טו) וְהָיָה בְּמַחְשָׁף מַעֲשֵׂיהֶם, לְאֵן יִתְטַמְּרוּן מִקְמֵיהּ.

לְמַלְפָּא דְבִנְהַ פְּלִטְרִין, וְעַבְדֵּי תַחֲוֹת אֲרַעָא טְמִירִין פְּצִירִין, לְיוֹמִין מְרֵדוּ בְנֵי פְּלִטְרִין בְּמַלְפָּא, אֶסְחָר עֲלֵייהוּ מַלְפָּא בְּגֵיִסוּי,

מתוק מדבש

במאמר הבא מבואר כי אי אפשר להסתתר מהשגחת הקב"ה, כי הוא בורא הכל, ורק מי שזוכה לעשות תשובה אז הקב"ה מסתירו מנקמת מדת הדין.

(מקור המאמר נזהר פרשת נח דף סח ע"א, וצניאורינו מתוק מדבש כרך 3 עמ' קז-ד)

רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר הַקְדִּים לַפֶּרֶשׁ מַה שֶּׁכָּתוּב אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְהוָה פִּירוּשׁוֹ כִּמָּה אֲנֹנִין בְּנֵי נִשְׂא אֲטִימִין לְבָא סְתִימִין עֵינֵינוּ כִּמָּה הֵם בְּנֵי הָאָדָם אֲטוּמֵי לֵב וְסִתוּמֵי עֵינַיִם שְׁחוּשְׁבִין שְׁכֵמוֹ שֶׁאִפְשָׁר לְהִסְתַּתֵּר מֵעֵינֵי בֶשֶׁר וְדָם כֵּן אִפְשָׁר לְהִסְתַּתֵּר מֵעֵינֵי הַקְּב"ה, דְּלֹא מְשֻׁגְיָחִין וְלֹא יִדְעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן שֶׁלֹּא מְשֻׁגְיָחִים וְלֹא יוֹדְעִים בְּכַבּוּד קוֹנָם שְׁמֵלֵא הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, דְּכִתְיִב בֵּיהּ הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מְלֹא, הֵיךְ בְּעוֹן בְּנֵי נִשְׂא לְאַסְתֵּתְרָא מִחֻבְיָיהוּ אִם כֵּן אֵיךְ רוֹצִים בְּנֵי אָדָם לְהִסְתַּתֵּר מֵעוֹנָם, וְאָמְרִי מִי רוֹאֲנֵנוּ וּמִי יוֹדְעֵנוּ, וּכְתִיב כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְהָיָה בְּמַחְשָׁף מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶם הוּא בְּמַחְשָׁף הַקְּלִיפּוֹת, לְאֵן יִתְטַמְּרוּן מִקְמֵיהּ אֲנֵה יִסְתַּתְרוּ מִלְּפָנֵי הַקְּב"ה, רְצָה לֹמַר הַרְשָׁעִים רוֹצִים לְמַלְאוֹת תַּאוֹתָם וְלִהְיֵת עֲצָמָם תוֹךְ הַקְּלִיפּוֹת הַמְּסִיתוֹת הַשְּׁגַחַת הַקְּב"ה, לְפִי שֶׁאֵין רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ לְהַשְׁגִּיחַ וְלִהְיֵת כֹּל בָּהֶם מִפְּנֵי רַעְתָּם, (כַּעֲן שְׁאֲחֹז"ל סְנֵהֲדִרִין סָג ע"ג, וּז"ל יוֹדְעִים הִיוּ יִשְׂרָאֵל צַעֲזוּדָה זָרָה שֶׁאֵין צָה מִמֶּנּוּ וְלֹא עֲזָדוּ עֲזוּדָה זָרָה אֲלֵא לְהַסִּיר לְהֵם עֲרִיּוֹת צַפְרֵסְיָא, וְעֵין צַרְסִי סו).

וכתשובה על זה מביא משל לְמַלְפָּא דְבִנְהַ פְּלִטְרִין משל למלך שבנה פלטרין, שהם משל לעולמות הקדושים המאירים, וְעַבְדֵּי תַחֲוֹת אֲרַעָא ועשה תחת הארץ היינו תחת המלכות דקדושה, טְמִירִין פְּצִירִין מחבואות חפורות, שהם משל לעולמות של הקליפות החשוכים, לְיוֹמִין מְרֵדוּ בְנֵי פְּלִטְרִין בְּמַלְפָּא לימים מרדו בני הפלטרין במלך, רצה לומר שחטאו לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, אֶסְחָר עֲלֵייהוּ מַלְפָּא

מָה עֲבָדוּ עָאלוּ וּטְמִירוּ גְרַמְיֵיהוּ תַּחֲוֹת נּוֹקְבֵי פְסִירִין, אָמַר מְלֶפָא אָנָּא עֲבָדִית לֹוֹן, וּמְקַמָּאי אַתּוֹן בְּעָאן לְאַתְטַמְרָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אִם יִסְתַּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְהוָה, אָנָּא הוּא דְעֲבָדִית נּוֹקְבֵי פְסִירִין, וְעֲבָדִית חֲשׂוֹכָא וְנִהוּרָא, וְאַתּוֹן הֵיךְ יְכַלִּין לְאַתְטַמְרָא מְקַמָּאי.

תָּא חֲזִי פַד בְּר נֶשׁ חֲטִי קָמִי מְאָרִיָּה, וְאַמְשִׁיךְ גְרַמְיָה לְאַתְפְּסִיָּא, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבִיד בֵּיה דִּינָא בְּאַתְגְּלִיָּא, וְכַד בְּר נֶשׁ אֲדָפִי גְרַמְיָה, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאַסְתְּרָא לִיָּה דְלֹא יִתְחַזִּי בְיוֹם אָף יְהוָה.

מתוק מדבש

בְּגִיּוֹסֵי הַקִּיף עֲלֵיהֶם הַמֶּלֶךְ בַּחֲיִילוֹתָיו, דִּהִינּוּ הַבֵּיא עֲלֵיהֶם מִלֹּאכֵי הַדִּין, מָה עֲבָדוּ עָאלוּ וּטְמִירוּ גְרַמְיֵיהוּ תַּחֲוֹת נּוֹקְבֵי פְסִירִין מַה עֲשׂוּ נִכְסוּ וְהַטְמִינוּ עֲצָמָם בַּתּוֹךְ הַמַּחְבּוּאוֹת הַחֲפוּרוֹת, רִצָּה לֹוֹמַר שְׂרָצוּ לְעֲצָתָא מִתַּחַת רִשׁוֹת הַקְדוּשָׁה וְלַחֲסוֹת תַּחַת צֶל הַקְּלִיפּוֹת כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלוֹט עֲלֵיהֶם הַדִּין, אָמַר מְלֶפָא אָנָּא עֲבָדִית לֹוֹן, וּמְקַמָּאי אַתּוֹן בְּעָאן לְאַתְטַמְרָא אִמַר הַמֶּלֶךְ אֲנִי עֲשִׂיתִי אוֹתָם הַמַּחְבּוּאוֹת וְאִם כֵּן הָרִי אֲנִי יוֹדֵעַ בָּהֶם וְאִיךְ אַתֶּם רוֹצִים לְהַסְתֵּר בָּהֶם מִפְּנֵי, רִצָּה לֹוֹמַר הָרִי גַם בַּהַקְּלִיפּוֹת אֲנִי שׁוֹלֵט כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלָּס קַג יט) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה, וְאַתֶּם רוֹצִים לְהַטְמִן בָּהֶם וְלִסְלַק הַשְּׁגַחְתִּי מִכֶּם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אִם יִסְתַּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה' פִּירוּשׁ אָנָּא הוּא דְעֲבָדִית נּוֹקְבֵי פְסִירִין אֲנִי הוּא שְׁעִשִׂיתִי אֶת הַנִּקְבִּים הַחֲפוּרִים שְׂאֵתָם מִטְמִינִים עֲצָמָם בָּהֶם, וְעֲבָדִית חֲשׂוֹכָא וְנִהוּרָא וְאֲנִי בְרַאתִי אֶת הָאוֹר וְהַחֲשֶׁךְ רִצָּה לֹוֹמַר אֶת הַקְדוּשָׁה וְאֶת הַקְּלִיפּוֹת, וְאַתּוֹן הֵיךְ יְכַלִּין לְאַתְטַמְרָא מְקַמָּאי וְאִיךְ אַתֶּם יְכוּלִים לְהַסְתֵּר מִלְּפָנַי לְעֲשׂוֹת בְּמַחֲשֶׁךְ מַעֲשִׂיכֶם, רִצָּה לֹוֹמַר אִיךְ אַתֶּם חוֹשְׁבִים לְהַסְתֵּר בַּהַקְּלִיפּוֹת וְעַל יְדֵי זֶה לִסְלַק הַשְּׁגַחְתִּי מִכֶּם, כִּי גַם שֵׁם תִּגִּיעַ אַתְּכֶם יַד ה' אִם לֹא תַחֲזֹרוּ בַתְּשׁוּבָה. (רמ"ק ומפּרָשׁוֹס)

וְאִמַר שְׂאִינוּ כֵּן כְּמוֹ שְׁחוֹשְׁבִים הַרְשָׁעִים לְהַסְתִּיר עֲצָמָם בַּהַקְּלִיפּוֹת וְעַל יְדֵי זֶה לְהַנְצִל מֵהַעוֹנָשִׁים, אֲלֵא אֲדַרְבָּה תָּא חֲזִי, פַּד בְּר נֶשׁ חֲטִי קָמִי מְאָרִיָּה וְאַמְשִׁיךְ גְרַמְיָה לְאַתְפְּסִיָּא, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבִיד בֵּיה דִּינָא בְּאַתְגְּלִיָּא בֵּא וְרֵאָה כְּשֹׂאֲדָם חֲטָא לִפְנֵי קוּנּוֹ וְחוֹשֵׁב לְהַתְּכַסּוֹת וְלְהַסְתֵּר מֵהַקְּב"ה בַּהַקְּלִיפּוֹת כְּאִלּוּ אֵין מִי שִׂירָאָה אוֹתוֹ, אִז הַקְּב"ה עוֹשֶׂה בּוֹ דִּין בְּגִלוּי, וְכַד בְּר נֶשׁ אֲדָפִי גְרַמְיָה, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאַסְתְּרָא לִיָּה דְלֹא יִתְחַזִּי בְיוֹם אָף יְהוָה וְכְשֹׂאֲדָם מִטְהַר עֲצָמוֹ דִּהִינּוּ שְׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בְּפִרְהִיָּסֵיָא וְאִינוּ בּוֹשׁ מִבְּנֵי אָדָם שִׁתְּלוּצְצוּ עֲלֵיו, אִז הַקְּב"ה רוֹצֵה לְהַסְתִּירוֹ שְׁלֹא יִתְרָאָה בְיוֹם שְׁשׁוּלֵט הַדִּין בְּעוֹלָם כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלוֹט בּוֹ הַדִּין.

רושם החטא שעל פני האדם נמחק על ידי התשובה

(ב) רבי אבא הוה אָזיל לְקפּוּטְקִיא, וְהוּה עֲמִיה רַבִּי יוֹסִי, עַד דִּהוּוּ אָזְלִי, חָמוּ חַד בַּר נָשׁ דִּהוּה אָתִי, וּרְשִׁימָא חַד בְּאַנְפוּי, אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִסְטִי מֵהָאֵי אֹרְחָא, דִּהָא אַנְפוּי דִּדִּין אֶסְהִידוּ עֲלֵיהּ דְּעֵבֵר בְּעָרְיִיתָא דְּאֹרְיִיתָא, בְּגִינֵי כֶּף אֶתְרָשִׁים בְּאַנְפוּי, אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי, אֵי הָאֵי רְשִׁימָא הָוּה לֵיהּ פֶּד הָוּה יְנוּקָא, מָאֵי עָרְיִיתָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ, אָמַר לֵיהּ, אָנָּא חֲמִינָא בְּאַנְפוּי דְּאֶסְהִידוּ בְּעָרְיִיתָא דְּאֹרְיִיתָא.

קָרָא לֵיהּ רַבִּי אַבָּא, אָמַר לֵיהּ, אֵימָא מְלָה, הָאֵי רְשִׁימָא דְּאַנְפָּךְ מֵה

מתוק מדבש

במאמר הבא מובא מעשה ביהודי שחטא, ונחקק רושם החטא בפניו, ועל ידי שעשה תשובה העביר רבי אבא את הרושם ממנו, ומבואר כי טעם הצלחת הרשעים בעולם הזה הוא לשלם להם את מעט זכויותיהם, ומי שמעיד על מעשה האדם ועושה בו רשימות היא התורה הקדושה, והרשימות הם כדי שיכירו בו מלאכי הדין להענישו. ומסופר כי אותו יהודי זכה לעשות תשובה שלימה וזכה לעסוק בסודות התורה עד שהבין את מה שרמז לו אליהו הנביא ז"ל שבא לעוררו על התשובה.

(מקור המאמר זוהר פרשת אחרי דף עה ע"ב - עו ע"ג, וצנזאוריטו ממוק מדבש ככך יא עמ')

(רמח-רטג)

רַבִּי אַבָּא הָוּה אָזְלִי לְקפּוּטְקִיא רַבִּי אַבָּא הִיָּה הוֹלֵךְ לַעִיר קפּוּטְקִיא, וְהָוּה עֲמִיה רַבִּי יוֹסִי וּרְבִי יוֹסִי הִיָּה הוֹלֵךְ עִמּוֹ, עַד דִּהוּוּ אָזְלִי חָמוּ חַד בַּר נָשׁ דִּהוּה אָתִי בַּעֲד שְׁחִיָּה הוֹלְכִים רַאוּ אָדָם אַחַד שְׂבָא כְּגוּדָם, וּרְשִׁימָא חַד בְּאַנְפוּי וַיֵּשׁ רוֹשָׁם שֶׁל מִכָּה בַּפְּנִי, אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי יוֹסִי, נִסְטִי מֵהָאֵי אֹרְחָא נִטָּה מִדְּרַךְ הוּוּ שְׂלָא נִפְגוּשׁ בִּזְהָא אָדָם, דִּהָא אַנְפוּי דִּדִּין אֶסְהִידוּ עֲלֵיהּ, דְּעֵבֵר בְּעָרְיִיתָא דְּאֹרְיִיתָא כִּי הָרוֹשָׁם שִׁישׁ בַּפְּנִי שֶׁל זֶה הָאִישׁ מַעֲיִדִים עֲלָיו, שֶׁעָבַר עַל אַחַת מֵעֲרִיֹת שְׁבַתְתוּרָה, בְּגִינֵי כֶּף אֶתְרָשִׁים בְּאַנְפוּי כִּשְׁבִיל זֶה נִרְשָׁם רוֹשָׁם זֶה בַּפְּנִי, אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אַבָּא, אֵי הָאֵי רְשִׁימָא הָוּה לֵיהּ פֶּד הָוּה יְנוּקָא, מָאֵי עָרְיִיתָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ אִם רוֹשָׁם זֶה הִיָּה בּוֹ בַּעֲד שֶׁהִיָּה יָלֵד, מֵה עוֹן עֲרִיֹת הִיָּה נִמְצָא בּוֹ, אָמַר לֵיהּ רַבִּי אַבָּא, אָנָּא חֲמִינָא בְּאַנְפוּי דְּאֶסְהִידוּ בְּעָרְיִיתָא דְּאֹרְיִיתָא אֲנִי רוֹאֵה בַּפְּנִי בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ (אוּ בַּחֲכַמַת הַפְּרָצוּף), שֶׁהָרוֹשָׁם מַעֲיֵד עֲלָיו שֶׁעָבַר עַל אִסוּר עֲרוּה שְׁבַתְתוּרָה.

קָרָא לֵיהּ רַבִּי אַבָּא קָרָא אוֹתוֹ רַבִּי אַבָּא, אָמַר לֵיהּ, אֵימָא מְלָה אֲמַר לוֹ, אֲמוֹר לִי דַבֵּר שְׂאֲנִי רוֹצֵה לְדַעַת, הָאֵי רְשִׁימָא דְּאַנְפָּךְ מֵה הוּוּ זֶה הָרוֹשָׁם שִׁישׁ לֶךְ בַּפְּנִיךְ

הוא, אָמַר לוֹן, בְּמִטּוֹתָא מְנַיִכוּ, לָא תַעֲנָשׁוּ יַתִּיר לְהֵהוּא בַר נָשׁ,
 דְּהָא חוּבוּי קָא גְרָמוּ לִיָּה, אָמַר רַבִּי אָבָא מַהוּ, אָמַר לִיָּה, יוֹמָא
 חַד הָוִינָא אָזִיל בְּאַרְחָא אָנִי וְאַחוּתִי, שְׂרִינָא בְּחַד אוֹשְׁפִיזָא, וְרוֹינָא
 חֲמָרָא, וְכָל הֵהוּא לִילֵיָא אַחִידְנָא בְּאַחוּתִי, בְּצַפְרָא קִמְנָא, וְאוֹשְׁפִיזָא
 קָטַט בְּחַד גְּבָרָא, עֵיילָנָא בִּינֵייהוּ, וְקָטְרוּ לִי דָא מַהֲאִי גִיסָא וְדָא
 מַהֲאִי גִיסָא, וְרָשִׁימָא דָא הָוָה עֵייל לְבִי מוֹחָא, וְאַשְׁתּוּבְנָא עַל יְדָא
 דְּחַד אַסְיָא דְאִית בְּגוּוֹן.

אָמַר לִיָּה, מַאן הוּא אַסְיָא, אָמַר לִיָּה, רַבִּי שְׁמַלְאִי הוּא, אָמַר לִיָּה,
 מַאי אַסְוֹתָא יְהַב לָךְ, אָמַר לִיָּה אַסְוֹתָא דְנַפְשָׁא, וּמַהֲהוּא יוֹמָא
 אַהֲדַרְנָא בְּתַשׁוּבָה, וּבְכָל יוֹמָא חֲזִינָא אַנְפָּאִי בְּחַד חִיזוּ, וּבְכִינָא קָמִי

מתוק מדבש

ממה נעשה לך, אָמַר לוֹן אמר להם האיש ההוא, בְּמִטּוֹתָא מְנַיִכוּ לָא תַעֲנָשׁוּ יַתִּיר
 לְהֵהוּא בַר נָשׁ אני מבקש מכם שלא תענשו יותר לאדם ההוא, דְּהָא חוּבוּי קָא גְרָמוּ
 לִיָּה כי עונותיו גרמו לו רושם הזה וכבר קיבל עונשו, אָמַר רַבִּי אָבָא שאל ממנו, מַהוּ
 איזה עון גרם לך, אָמַר לִיָּה האיש ההוא, יוֹמָא חַד הָוִינָא אָזִיל בְּאַרְחָא אָנִי וְאַחוּתִי
 יום אחד הייתי הולך בדרך אני ואחותי, שְׂרִינָא בְּחַד אוֹשְׁפִיזָא והיינו שורים ולנים
 באכסניא אחת, וְרוֹינָא חֲמָרָא וּנְשַׁתְּכַרְתִּי בֵּין, וְכָל הֵהוּא לִילֵיָא אַחִידְנָא בְּאַחוּתִי
 וכל הלילה ההוא אחזתי ושכבתי עם אחותי, בְּצַפְרָא קִמְנָא בבקר כשקמתי, וְאוֹשְׁפִיזָא
 קָטַט בְּחַד גְּבָרָא ובעל האכסניא התקוטט עם איש אחד, עֵיילָנָא בִּינֵייהוּ נכנסתי ביניהם
 להפרידם זה מזה, וְקָטְרוּ לִי דָא מַהֲאִי גִיסָא וְדָא מַהֲאִי גִיסָא וקשרו לי זה מצד
 זה וזה מצד זה, והכונני, וְרָשִׁימָא דָא הָוָה עֵייל לְבִי מוֹחָא ונעשה לי זה הרושם שהיה
 נכנס עד המוח, והייתי בסכנת מות, וְאַשְׁתּוּבְנָא עַל יְדָא דְּחַד אַסְיָא דְאִית בְּגוּוֹן
 וניצלתי מן המות על ידי רופא אחד שיש בינינו.

אָמַר לִיָּה רבי אבא, מַאן הוּא אַסְיָא מי הוא אותו הרופא, אָמַר לִיָּה אותו האיש,
 רַבִּי שְׁמַלְאִי הוּא, אָמַר לִיָּה רבי אבא, מַאי אַסְוֹתָא יְהַב לָךְ איזה רפואה נתן
 לך, אָמַר לִיָּה האיש ההוא, אַסְוֹתָא דְנַפְשָׁא רפואת הנפש, כלומר נתן לי דרך איך
 לחזור בתשובה שלימה, ועל ידי שחזרתי בתשובה עזר לי הקב"ה ויצאתי מכלל סכנה,
 וּמַהֲהוּא יוֹמָא אַהֲדַרְנָא בְּתַשׁוּבָה ומיום ההוא אני חוזר בתשובה, וּבְכָל יוֹמָא חֲזִינָא
 אַנְפָּאִי בְּחַד חִיזוּ ובכל יום אני מסתכל במראה אחד, לראות אם כבר עבר הרושם מעל
 פני, וּבְכִינָא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּהוּא רַבּוֹן עֲלַמִּין ואני בוכה לפני הקב"ה שהוא

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְהוּא רַבּוֹן עַלְמִין, עַל הֵהוּא חוֹבָה, וּמַאיִנוּן דְּמַעִין אֶסְחִינָא אֲנַפְּאִי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, אִי לָאו דְּאֶתְמַנַּע מִנְּךָ תְּשׁוּבָה, אַעֲבִרְנָא מֵאֲנַפְּךָ הֵהוּא רְשִׁימָא, אָבַל קְרִינָא עֲלִיךָ, (ישעיהו ו' ז') וְסָר עֲוֹנְךָ וְחִטָּאתְךָ תְּכוּפֵר, אָמַר לִיה, תְּלַת זְמַנִּין אֵימָא, אָמַר לִיה תְּלַת זְמַנִּין, וְאֶתְעֵבֵר רְשִׁימָא. אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי מְאָרְךָ הָא בְּעָא לְאַעֲבִרָא מִנְּךָ, דְּוִדַּאי בְּתִשׁוּבָה אֲשַׁתְּכַחַת, אָמַר לִיה, נְדַרְנָא מְהַאי יוֹמָא לְאַתְעֵסְקָא בְּאוֹרֵייתָא יִמְמָא וְלִילֵיא, אָמַר לִיה מַה שְּׁמָךְ, אָמַר לִיה אֶלְעָזָר, אָמַר לִיה א"ל עֲזֵר, וְדַאי שְׂמָא גְרִים דְּאַלְהָ"ךְ סִייעָךָ וְהוּהוּ בְּסַעֲדָךָ, שְׁדַרְיָה רַבִּי אַבָּא וּבְרַכִּיָּה.

לְזַמְנָא אַחְרָא הוּהוּ רַבִּי אַבָּא אָזִיל לְגַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן, עָאל בְּמַאתִיָּה,

מתוק מדבש

רבון העולמים ובידו לכפר עוני, עַל הֵהוּא חוֹבָה עַל עוֹן הֵהוּא, וּמַאיִנוּן דְּמַעִין אֶסְחִינָא אֲנַפְּאִי ומאותם הדמעות אני רוחץ את פני.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לַאיִשׁ הֵהוּא, אִי לָאו דְּאֶתְמַנַּע מִנְּךָ תְּשׁוּבָה אִם לֹא הֵייתִי חוֹשֵׁשׁ שׁוּב תִּמְנַע מִלְּהַמְשִׁיךְ בַּעֲסַק הַתְּשׁוּבָה, כְּלוּמַר שְׁתִּמְנַע מִלְּבַכּוֹת עוֹד עַל חִטָּאתְךָ, אַעֲבִרְנָא מֵאֲנַפְּךָ הֵהוּא רְשִׁימָא הֵייתִי מַעֲבִיר הַרוֹשֵׁם הֵהוּא מִפְּנִיךָ, עַל יְדֵי וְתַגְזֹר אוֹמַר וַיִּקַּם לְךָ, אָבַל קְרִינָא עֲלִיךָ אֲבַל אֲנִי קוֹרָא עֲלִיךָ, מַה שְׁכָתוּב וְסָר עֲוֹנְךָ וְחִטָּאתְךָ תְּכוּפֵר וְה' הַטּוֹב בַּעֲיִנָיו יַעֲשֶׂה, אָמַר לִיה הַאיִשׁ הֵהוּא לְרַבִּי אַבָּא תְּלַת זְמַנִּין אֵימָא אֲמַר פְּסוּק זֶה שֶׁלֶשׁ פַּעֲמִים, אָמַר לִיה תְּלַת זְמַנִּין וְאֶתְעֵבֵר רְשִׁימָא אֲמַר אוֹתוֹ הַפְּסוּק שֶׁלֶשׁ פַּעֲמִים, וְנִסְתַּלַּק וְנִבְטַל אוֹתוֹ הַרוֹשֵׁם מֵעַל פָּנָיו.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לַאיִשׁ הֵהוּא, וְדַאי מְאָרְךָ הָא בְּעָא לְאַעֲבִרָא מִנְּךָ וְדַאי הַקְּב"ה נִתְרַצָּה בַּתְּשׁוּבָתְךָ וְרַצָּה לְהַעֲבִיר אֶת הַרוֹשֵׁם מִמֶּךָ, לְכֵן הַעֲבִירוֹ בְּסִיבָה קְלָה עַל יְדֵי שְׁאֲמַרְתִּי הַפְּסוּק הַנּוֹזֵר דְּוִדַּאי בְּתִשׁוּבָה אֲשַׁתְּכַחַת כִּי בּוֹדַאי אֶתָּה עוֹד נִמְצָא בַּתְּשׁוּבָה שְׁלִימָה, אָמַר לִיה הַאיִשׁ הֵהוּא, נְדַרְנָא מְהַאי יוֹמָא לְאַתְעֵסְקָא בְּאוֹרֵייתָא יִמְמָא וְלִילֵיא אֲנִי נוֹדֵר מֵהַיּוֹם וְלִהְלָאָה לְעַסּוּק בְּתוֹרָה יוֹמָם וְלִילָה, אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא, מַה שְּׁמָךְ, אָמַר לִיה הַאיִשׁ הֵהוּא אֶלְעָזָר שְׁמִי, אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא, א"ל עֲזֵר הַקְּב"ה עוֹד לְךָ, וְדַאי שְׂמָא גְרִים דְּאַלְהָ"ךְ סִייעָךָ וְהוּהוּ בְּסַעֲדָךָ וְדַאי שְׁמֶךָ גַּרְם שְׁהַקְּב"ה עוֹד לְךָ וְהִיָּה בַּעֲזֹרְךָ, שְׁדַרְיָה רַבִּי אַבָּא וּבְרַכִּיָּה שְׁלַחוּ רַבִּי אַבָּא וּבְרַכּוּ.

לְזַמְנָא אַחְרָא הוּהוּ רַבִּי אַבָּא אָזִיל לְגַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן פַּעַם אַחֲרַת הִיָּה רַבִּי אַבָּא הוֹלֵךְ אַעַל רַבִּי שְׁמַעוֹן, עָאל בְּמַאתִיָּה, אֲשַׁכְּחִיָּה דְּהוּהוּ יְתִיב וְדַרְיִשׁ נִכְנַס לַעִירוֹ שֶׁל

אֲשַׁכַּחֶיהָ דְהוּהָ יְתִיב וְדַרְיֵשׁ, (תהלים צב ז) אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת, אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְגו', כִּמְהָ טַפְשִׁין אֵינּוֹן בְּנֵי עֲלָמָא, דְלֹא מְשַׁגְיַחִין, וְלֹא יֵדְעִין, וְלֹא מְסַתְּפְלִין, לְמַנְדַּע אֹרְחֹוי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל מַה קְיַיְמִין בְּעֲלָמָא, מֵאֵן מְעַכְב לְהוּ לְמַנְדַּע, טַפְשׁוּתָא דְלַהוֹן, בְּגִין דְלֹא מְשַׁתְּדְלֵי בְּאוֹרֵייתָא, דְאֵילוּ הוּוּ מְשַׁתְּדְלֵי בְּאוֹרֵייתָא, יִנְדַּעוֹן אֹרְחֹוי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת, דְלֹא מְסַתְּפַל וְלֹא יֵדַע נִימוּסֵי דְזֹאת בְּעֲלָמָא, דְדַאִין עֲלָמָא בְּדִינוּי, וְחֲמָאן לְדִינוּי דְהֵאֵי זֹאת, דְמְטָאן עַל בְּנֵי נְשָׂא דְאֵינּוֹן זְכָאִין, וְלֹא מְטָאן עַל רְשִׁיעֵיָא חֵיבֵיָא דְעִבְרִין עַל פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא, דְכְּתִיב (שם פסוק ח) בְּפְרוּחַ רְשָׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב וְגו', דְהֵאֵי עֲלָמָא

מתוק מדבש

אותו בעל תשובה, ומצאו שהיה יושב ודורש, על מה שכתוב איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת, ופירש מה שכתוב איש בער לא ידע וגו', כִּמְהָ טַפְשִׁין אֵינּוֹן בְּנֵי עֲלָמָא כִּמַּה שׁוֹטִים הֵם בְּנֵי הָעוֹלָם, דְלֹא מְשַׁגְיַחִין שְׂאִינֵם מְשַׁגְיַחִים לְהַתְּכוֹן מִן הַמְּאוֹרְעוֹת הַנֶּעֱשִׂים בְּעוֹלָם לְדַעַת דְרַכֵּי הַקְּב"ה, וְלֹא יֵדְעִין וְאִינֵם יוֹדְעִים דְרַכֵּי הַקְּב"ה מִמַּה שִׁסְפְּרוּ לָהֶם אֲבוֹתֵיהֶם מְדַבְּרִים שְׂאִירְעוּ בְּדוֹרוֹת שְׁלַפְנֵיהֶם, וְלֹא מְסַתְּפְלִין לְמַנְדַּע אֹרְחֹוי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִינֵם מְסַתְּכִלִים בְּתוֹרָה שֶׁהִיא מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם לְדַעַת אֶת דְרַכֵּי שֶׁל הַקְּב"ה, עַל מַה קְיַיְמִין בְּעֲלָמָא עַל מַה הֵם קְיַיְמִים וְחִיִּים בְּעוֹלָם, מֵאֵן מְעַכְב לְהוּ לְמַנְדַּע, טַפְשׁוּתָא דְלַהוֹן מִי מְעַכְב לָהֶם לְדַעַת, הֵלֵא הַטְּפִשׁוֹת שְׁלָהֶם, בְּגִין דְלֹא מְשַׁתְּדְלֵי בְּאוֹרֵייתָא לְפִי שְׂאִינֵם עוֹסְקִים בְּתוֹרָה, דְאֵילוּ הוּוּ מְשַׁתְּדְלֵי בְּאוֹרֵייתָא שְׂאִילוּ הֵיוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה, יִנְדַּעוֹן אֹרְחֹוי דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵיוּ יוֹדְעִים דְרַכֵּי שֶׁל הַקְּב"ה, וְזֶה שֶׁכְּתוּב אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע.

ומה שכתוב וכסיל לא יבין את זאת היינו דלֹא מְסַתְּפַל וְלֹא יֵדַע נִימוּסֵי דְזֹאת בְּעֲלָמָא שְׂאִינוּ מְסַתְּכִל וְאִינוּ יוֹדְעֵי וְלֹא יִבִּין הַנְּהַגַּת הַמְּלַכּוֹת הַנִּקְרָאֹת זֹאת הַמְּנַהֲגַת אֶת הָעוֹלָם, דְדַאִין עֲלָמָא בְּדִינוּי שְׂדַנָּה אֶת הָעוֹלָם בְּדִינָהּ, וְחֲמָאן לְדִינוּי דְהֵאֵי זֹאת וְאִינוּ רּוֹאִים אֶת הַדִּינִים שֶׁל הַמְּלַכּוֹת הַנִּקְרָאֹת זֹאת, דְמְטָאן עַל בְּנֵי נְשָׂא דְאֵינּוֹן זְכָאִין שְׂבָאִים וּמַגִּיעִים עַל בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם צְדִיקִים, וְלֹא מְטָאן עַל רְשִׁיעֵיָא חֵיבֵיָא דְעִבְרִין עַל פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא וְאִינֵם מַגִּיעִים עַל הַרְשָׁעִים הַחֵיבִיִּים הַעוֹבְרִים עַל דְּבְרֵי הַתּוֹרָה, דְכְּתִיב בְּפְרוּחַ רְשָׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב וְיִצְיָצוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אוֹן הָרִי בְּעוֹלָם הַזֶּה הַרְשָׁעִים מְצַלִּיחִים, דְהֵאֵי עֲלָמָא יִרְתִּין לֵיהּ בְּכָל סְטְרוּי כִּי הֵם יוֹרְשִׁים אֶת הָעוֹלָם

יִרְתִּין לִיה בְּכֹל סְטְרוֹי, וְדִינֵין לָא מְטוֹן עַלְיֵיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְאִלְמָלָא דְדוֹד מְלָפָא אוֹדְעִיה בְּסוֹפִיה דְקָרָא, לָא יִדְעִינן, דְכְּתִיב לְהַשְׁמַדִּים עַדִּי עַד, לְשִׁיצָאָה לְהוֹן מְהֵהוּא עֲלָמָא, וְלִמְהוּי עֲפָרָא תַּחַת רַגְלֵיהוֹן דְּצִדִּיקָיָא, דְכְּתִיב (מלאכי ג כא) וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֶפְרַיִם תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

תו פְּתַח וְאָמַר, (איוב כו ח) וַיִּקָּם בִּי כַּחֲשֵׁי בְּפָנַי יַעֲנָה, בְּמַאי קָא מִיִּירִי, אֲלָא זַפְּאָה חוּלְקִיה דְּבַר נָשׁ דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, לְמַנְדַּע אוֹרְחוּי דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל מַאֲן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, כְּאֵלוּ אִשְׁתַּדַּל בְּשָׁמִייה מִמֶּשׁ, מַה שְׁמִייה דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶיד נִימוּסִין, אוֹף אוֹרֵייתָא הֲכִי נְמִי.

מתוק מדבש

הזה בכל אופניו, ודינין לָא מְטוֹן עַלְיֵיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא והדינים והעונשים אינם מגיעים עליהם בעולם הזה, וְאִלְמָלָא דְדוֹד מְלָפָא אוֹדְעִיה בְּסוֹפִיה דְקָרָא ואם לא שרוד המלך הודיע בסוף הפסוק, תכלית עונשם של הרשעים, לָא יִדְעִינן לא היינו יודעים מה הטעם של הצלחתם, דְכְּתִיב לְהַשְׁמַדִּים עַדִּי עַד דהיינו תכלית הצלחתם היא לשלם להם בעולם הזה מעט זכויותיהם, לְשִׁיצָאָה לְהוֹן מְהֵהוּא עֲלָמָא כדי לכלות אותם מעולם הבא, וְלִמְהוּי עֲפָרָא תַּחַת רַגְלֵיהוֹן דְּצִדִּיקָיָא ושיהיו עפר תחת רגליהם של הצדיקים, כמו שהנביא אומר אל הצדיקים דְכְּתִיב וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים אתם תמעכו ותכתשו את הרשעים, כִּי יִהְיוּ אֶפְרַיִם תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם ותרמסו אותם, ואין עונש קשה כמותו להיות נשמד מכל וכל, ומזה אנו יודעים שכר הצדיקים שהוא עדי עד בלי קץ וסוף. (רמ"ק ומפרטים)

פירוש הפסוק המובא להלן, איוב אמר ויקם בי כחשי בפני יענה הכחש והרוזן הנראה בפני, יקום בי לעד על חווק כאבי. (מלודות)

תו פְּתַח עוד פתח אותו בעל תשובה, וְאָמַר לפרש מה שכתוב וַיִּקָּם בִּי כַּחֲשֵׁי בְּפָנַי יַעֲנָה, ושאל בְּמַאי קָא מִיִּירִי במה מדבר הכתוב, והשיב אֲלָא זַפְּאָה חוּלְקִיה דְּבַר נָשׁ דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא לְמַנְדַּע אוֹרְחוּי דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אלא אשרי חלקו של אדם העוסק בתורה כדי לדעת דרכיו של הקב"ה, דְּכָל מַאֲן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא כי כל מי שעוסק בתורה, כְּאֵלוּ אִשְׁתַּדַּל בְּשָׁמִייה מִמֶּשׁ כאילו עוסק בשם הקב"ה ממש, מַה שְׁמִייה דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶיד נִימוּסִין מה שמו של הקב"ה עושה הנהגות וגזרות בעולם, אוֹף אוֹרֵייתָא הֲכִי נְמִי אף התורה היא כן, כלומר לפי מה שעוסקים בה, ולפי מה שמוסרים עצמם עליה, כך היא פועלת בלומדיה ולולדתם בזכותם.

תָּא חֲזִי, הָאִי מֵאֵן דְּעֵבֵר עַל פְּתַגְמֵי אֹרִייתָא, אֹרִייתָא סִלְקָא, וְנַחְתָּא
וְעֵבְדָא בֵּיהּ בְּבַר נֶשׁ רְשִׁימִין בְּאַנְפוּי, בְּגִין דִּיסְתַּפְּלוֹן בֵּיהּ עֲלָאִי
וְתַתָּאִי, וְכִלְהוּ אֹשְׁדָן לְוֹטִין עַל רִישֵׁיהּ.

וְתַאנָּא, כֹּל אֵינּוֹן עֵינֵי הוּי"ה דְּאֶזְלִין וְשֹׂאטִין בְּעֵלְמָא, לְמַנְדַּע אֹרְחוּי
דְּבְנֵי נְשָׂא, כְּלַהוֹן זְקַפִּין עֵינִין וּמְסַתְּפִלִין בְּאַנְפוּי דֶּהֱהוּא בְּר
נֶשׁ, וְחֲמָאן לָהּ, וְכִלְהוּ פְתַחֲחִין עֲלֵיהּ וּוִי וּוִי, וּוִי לִיהּ בְּהָאִי עֲלְמָא,
וּוִי לִיהּ בְּעֵלְמָא דְּאֶתִי, אֶסְתַּלְקוּ מִסּוּחַרְגִּינְיָה דְּפִלְגִנְיָא, דֶּהָא סְהֵדוּתָא
בְּאַנְפוּי, וְרוּחָא דְּמִסְאַבָּא שְׂרִיא עֲלוּי.

וְכֹל אֵינּוֹן יוֹמִין דְּאֶשְׁתַּכַּח רְשִׁימוּ בְּאַנְפוּי לְסְהֵדוּתָא, אִי אֹלִיד בְּר,

מתוק מדבש

תָּא חֲזִי, הָאִי מֵאֵן דְּעֵבֵר עַל פְּתַגְמֵי אֹרִייתָא בא וראה, מי שעבר על דברי התורה,
אֹרִייתָא סִלְקָא התורה עולה למעלה להעיד על מעשיו הרעים, וְנַחְתָּא וְעֵבְדָא בֵּיהּ
בְּבַר נֶשׁ רְשִׁימִין בְּאַנְפוּי ואחר כך היא יורדת ועושה רשימות וסימנים בפניו של אותו
האדם, בְּגִין דִּיסְתַּפְּלוֹן בֵּיהּ עֲלָאִי וְתַתָּאִי כדי שיסתכלו בו המלאכים העליונים, וחיצונים
התחתונים, ובני אדם היודעים בחכמת הפרצוף, ויכירו את חטאו, וְכִלְהוּ אֹשְׁדָן לְוֹטִין
עַל רִישֵׁיהּ וכולם שופכים קללות על ראשו, וזה שכתוב ויקם בי כחשי בפני יענה, היינו
הרשימות שהתורה עשתה בפני עבור כחשי שעשיתי, הם עונים ומעידים עלי על רשעתי.

וְתַאנָּא ולמדנו כי כֹּל אֵינּוֹן עֵינֵי הוּי"ה כל אלו השבעה מלאכי השגחה הנקראים עיני
ה', שעליהם נאמר (זכריה ד י) שבעה אלה עיני הויה"ה המה משוטטים בכל הארץ,
ויש תחת ידם כמה אלפים ורבבות כתות מלאכים, דְּאֶזְלִין וְשֹׂאטִין בְּעֵלְמָא לְמַנְדַּע
אֹרְחוּי דְּבְנֵי נְשָׂא ההולכים ומשוטטים בעולם לדעת דרכיהם של בני אדם, כְּלַהוֹן
זְקַפִּין עֵינִין כולם נושאים את עיניהם, וּמְסַתְּפִלִין בְּאַנְפוּי דֶּהֱהוּא בְּר נֶשׁ ומסתכלים
בפניו של אדם ההוא, וְחֲמָאן לָהּ ורואים הסימנים של עונותיו בפניו, וְכִלְהוּ פְתַחֲחִין
עֲלֵיהּ וּוִי וּוִי וכולם פותחים ואומרים עליו אוי אוי, דֶּהֱיִינוּ וּוִי לִיהּ בְּהָאִי עֲלְמָא וּוִי
לִיהּ בְּעֵלְמָא דְּאֶתִי אוי לו בעולם הזה, אוי לו בעולם הבא, ומכריזים בפניו אֶסְתַּלְקוּ
מִסּוּחַרְגִּינְיָה דְּפִלְגִנְיָא הסתלקו מסביב איש פלוני, דֶּהָא סְהֵדוּתָא בְּאַנְפוּי כי הרי העדות
רשומה בפניו על עונותיו, וְרוּחָא דְּמִסְאַבָּא שְׂרִיא עֲלוּי ורוח הטומאה שורה עליו.

וְכֹל אֵינּוֹן יוֹמִין דְּאֶשְׁתַּכַּח רְשִׁימוּ בְּאַנְפוּי לְסְהֵדוּתָא וכל אותם הימים שנמצא הרושם
והסימן בפניו לעדות על עונותיו, אִי אֹלִיד בְּר אם מוליד בן באותם הימים,

אֲשֶׁלִיף לִי רוּחַא מְסֻטְרָא דְמִסְאָבָא, וְאֵלִין אֵינּוֹן חֵיבִי דְרָא תְקִיפִי
אֲנַפִּין, דְמֵאֲרִיהוּן שְׂבִיק לְהוּן בְּהַאי עֲלָמָא, לְשִׁיצָאָה לְהוּן בְּעֲלָמָא
דְאֲתִי.

תְּנִינֵן, הַאי צְדִיקָא דְאֲשֶׁתְּדַל בְּאֲוֲרִייתָא יִמְמָא וְלִילִיא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ חַד חוּטָא דְחֶסֶד, וְאֲתֵרְשִׁים לִיָּה בְּאֲנַפּוּי,
וּמַהֲהוּא רְשִׁימָא דְחֵלִי עֲלָאי וְתַתָּאי, הֵכִי נָמִי מֵאֵן דְעֵבֵר עַל פְּתַגְמִי
אֲוֲרִייתָא, מְשַׁכָּאן עֲלֵיהּ רוּחַא דְמִסְאָבָא, וְאֲתֵרְשִׁים לִיָּה בְּאֲנַפּוּי, וּמַנִּיָּה
עֲרְקִין עֲלָאי וְתַתָּאי, וְכֹלָא מְכַרְזִי עֲלֵיהּ, אֲסִתְּלֶקוּ מִסְּחַרְגִּיָּה דְפִלְנִיא
דְעֵבֵר עַל פְּתַגְמִי אֲוֲרִייתָא, וְעַל פְּקוּדֵי דְמֵאֲרִיָּה, וְוִי לִיָּה וְוִי לְנַפְשִׁיָּה,
וְהַאי אֲשֶׁלִיף רוּחַא דְמִסְאָבָא דְאֲשֶׁתְּכַח עִמִּיהּ, וְאֲוֲרִית לִיָּה לְבָרִיָּה, וְהַאי

מתוק מדבש

אֲשֶׁלִיף לִיָּה רוּחַא מְסֻטְרָא דְמִסְאָבָא הוּא מוּשַׁךְ לוּ רוּחַ מְצַד הַטּוּמָאָה, כִּי מֵאֲחֵר
שֶׁהוּא טְמֵא, מִמְשִׁיךְ נֶפֶשׁ פְּגוּמָה לְהוּלֵד מִסְטֵרָא אַחֲרָא, וְאֵלִין אֵינּוֹן חֵיבִי דְרָא תְקִיפִי
אֲנַפִּין וְאֵלוּ הִילְדִים הֵם רִשְׁעֵי הַדּוֹר עוֹזֵי הַפְּנִים, דְמֵאֲרִיָּהוּן שְׂבִיק לְהוּן בְּהַאי עֲלָמָא
שֶׁהִקְבִּ"ה עוֹזֵב אוֹתָם וּמְנִיחָם לַעֲשׂוֹת כְּרִצּוֹנָם, וְאֵינוּ מַעֲנִישֵׁם בַּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב
וּמְשַׁלֵּם לְשׁוֹנְאֵיו עַל פְּנֵיו לְהַאֲבִידוֹ, לְשִׁיצָאָה לְהוּן בְּעֲלָמָא דְאֲתִי כִּדִּי לְכַלּוֹתָם בַּעוֹלָם
הַבֵּא.

מֵכַאן נֵרָאָה שְׂצִירְךָ לְהַתּוֹדוֹת עַל עוֹנוֹתֶיךָ וְלַהֲטֵהָר מִחַטָּאוֹתֶיךָ לִפְנֵי הַתְּשֻׁמִּישׁ, כִּדִּי שְׂיוֹלִיד בֶּן בַּטְהָרָה,
וַיִּמְשִׁיךְ לְהוּלֵד נֶפֶשׁ טְהוֹרָה, וְמָה שְׂיוֹסִיף לַעֲשׂוֹת הַכְּנָה בַּתּוֹרָה וּמִצּוֹת, יִמְשִׁיךְ יוֹתֵר נֶפֶשׁ קְדוּשָׁה
וְחִסּוּדָה לְהוּלֵד.

תְּנִינֵן לְמַדְנּוּ כִּי כְּמוֹ הַאי צְדִיקָא דְאֲשֶׁתְּדַל בְּאֲוֲרִייתָא יִמְמָא וְלִילִיא שׁוּזָה הַצְדִּיק
הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה יוֹמָם וּלְיָלֵה, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ חַד חוּטָא דְחֶסֶד
הַקְּב"ה מוּשַׁךְ עֲלֵיו חוּט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד, וְאֲתֵרְשִׁים לִיָּה בְּאֲנַפּוּי וְנִרְשֵׁם לוֹ בַּפְּנִי, וּמַהֲהוּא
רְשִׁימָא דְחֵלִי עֲלָאי וְתַתָּאי וּמַזָּה הַרוּשָׁם יִרְאִים הַעֲלִיוּנִים וְהַתְּחַתּוּנִים, הֵכִי נָמִי מֵאֵן
דְעֵבֵר עַל פְּתַגְמִי אֲוֲרִייתָא כְּמוֹ כֵּן לְהִיפֵךְ מִי שֶׁעֵבֵר עַל דְּבַרֵי תּוֹרָה, מְשַׁכָּאן עֲלֵיהּ
רוּחַא דְמִסְאָבָא מוּשְׁכִים עֲלֵיו רוּחַ הַטּוּמָאָה, וְאֲתֵרְשִׁים לִיָּה בְּאֲנַפּוּי וְנִרְשֵׁם לוֹ בַּפְּנִי,
וּמַנִּיָּה עֲרְקִין עֲלָאי וְתַתָּאי וּמִמֵּנוּ בּוֹרְחִים עֲלִיוּנִים וְתַחַתּוּנִים, וְכֹלָא מְכַרְזִי עֲלֵיהּ וְכוּלָם
מְכַרְזִים לִפְנֵינוּ אֲסִתְּלֶקוּ מִסְּחַרְגִּיָּה דְפִלְנִיא דְעֵבֵר עַל פְּתַגְמִי אֲוֲרִייתָא וְעַל פְּקוּדֵי
דְמֵאֲרִיָּה הַסְתַּלְקוּ מִסְּבִיב אִישׁ פְּלוּנִי שֶׁעֵבֵר עַל דְּבַרֵי הַתּוֹרָה וְעַל מִצּוֹת קוּנוּ, וְוִי לִיָּה
וְוִי לְנַפְשִׁיָּה אוּי לוֹ אוּי לְנַפְשׁוֹ, הַאי אֲשֶׁלִיף רוּחַא דְמִסְאָבָא דְאֲשֶׁתְּכַח עִמִּיהּ זֶה
הַאי מוּשַׁךְ רוּחַ הַטּוּמָאָה הַנִּמְצָא עִמּוֹ, וְאֲוֲרִית לִיָּה לְבָרִיָּה וּמוֹרִישׁ אוֹתוֹ לְבִנּוֹ, וְהַאי

הוא דקדשא בריך הוא לית ליה ביה חולקא, ושביק ליה, לשיצאה ליה לעלמא דאתי.

אמר ליה רבי אבא שפיר קאמרת, מנא לך האי, אמר ליה, הכי אוליפנא, ואוליפנא דהאי ירותא בישא אחסינון פלהו בנוי, אי לא יתובון, דהא לית מלה קיימא קמי תשובה, ואנא הכי אוליפנא, דאסוותא דא יתבו לי זמנא חדא דהוינא רשים באנפאי, ויומא חד הוינא אזיל באורחא, ואערענא בחד זפאה, ועל ידוי אתעבר מנאי ההוא רשימא, אמר לי מה שמך, אמרית ליה אלעזר, וקרי עלי אלעזר אחרא.

אמר ליה, בריך רחמנא דחמינא לך, וזכינא למחמי לך בהאי זפאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי, אמר ליה אנא הוא דאערענא לך.

מתוק מדבש

הוא דקדשא בריך הוא לית ליה ביה חולקא וזה הוא האיש שהקב"ה אין לו חלק בו, ושביק ליה, לשיצאה ליה לעלמא דאתי ועוזב אותו בעולם הזה לעשות רצונו ואינו מענישו מיד, כדי לכלותו לעולם הבא.

אמר ליה רבי אבא לאותו בעל תשובה, שפיר קאמרת, מנא לך האי יפה ונכון מה שאמרת, אבל מנין לך דבר זה, אמר ליה הבעל תשובה, הכי אוליפנא כך למדתי מרבתי, ואוליפנא דהאי ירותא בישא אחסינון פלהו בנוי אי לא יתובון ועוד למדתי כי ירושה רעה זו של רוח הטומאה, יורשים ממנו כל בניו אם לא ישובו בתשובה, דהא לית מלה קיימא קמי תשובה כי אין לך דבר שעומד בפני התשובה, ואנא הכי אוליפנא ואני כך למדתי, דאסוותא דא יתבו לי זמנא חדא דהוינא רשים באנפאי כי רפואה זו של תשובה נתנו לי פעם אחת שהייתי נרשם בפני ברושם של חטא, ויומא חד הוינא אזיל באורחא ויום אחד הייתי הולך בדרך, ואערענא בחד זפאה ופגשתי בצדיק אחד, ועל ידוי אתעבר מנאי ההוא רשימא ועל ידו עבר ונתבטל ממני זה הרושם, (ס"ג ד"ו ורמ"ק) אמר ליה שאל ממנו רבי אבא מה שמך, אמר ליה הבעל תשובה אלעזר, וקרינא עלי אלעזר אחרא ואני קורא עלי שאני אלעזר אחר, ולא אותו אלעזר שחטא.

אמר ליה רבי אבא לאותו בעל תשובה, בריך רחמנא דחמינא לך ברוך ה' שראיתי אותך, וזכינא למחמי לך בהאי וזכיתי לראות אותך במדרגה זו, זפאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא, אמר ליה רבי אבא, אנא הוא דאערענא לך אני הוא שפגשתי אותך והעברתי את רושם החטא מפניך.

אֶשְׁתַּטַּח קַמִּיָּה, אֵינִיתִיָּה לְבֵיתִיָּה, אֶתְקִין קַמִּיָּה קוֹרְטִיסָא דְנַהֲמָא, וּבִשְׂרָא
דְּעַגְלָא תְּלִיתָאָה.

בְּתַר דְּאֶכְלוּ, אָמַר לִיָּה הֵהוּא גְּבַרָא, רַבִּי אֵימָא לִי חַד מְלָה, חַדָּא
תּוֹרְתָא סוּמְקָא אֵית לִי, אֵימָא דְּעַגְלָא דְּבִישְׂרָא דָּא דְּאֶכִּילְנָא,
וְיוֹמָא חַד עַד לָא אֶתְעַבְּרַת וְאוֹלִידַת, אֲזִילְנָא בְּתַרְהָא לְמַרְעָא לְמַדְבְּרָא,
עַד דְּדַבְּרְנָא לָהּ, אַעְבְּר קַמֵּאי חַד גְּבַרָא, אָמַר לִי, מַה שְּׁמָה דְּתּוֹרְתָא
דָּא, אָמִינָא מִן יוֹמָא דְּאֶתְיִילִידַת לָא קַרִּינָא לָהּ בְּשִׁמָּא, אָמַר לִי, בַּת
שְׁבַע אִם שְׁלֵמָה אֶתְקַרִּי, אִי תִזְכָּה לְכַפְּרָה, וְאַנָּא בְּעוֹד דְּאֶהְדַּרְנָא רִישְׁאֵי
לָא חֲמִינָא לִיָּה, וְחִיִּיכְנָא מַהֵהוּא מְלָה.

מתוק מדבש

אֶשְׁתַּטַּח קַמִּיָּה אוֹתוּ הַבַּעַל תְּשׁוּבָה נִשְׁתַּטַּח לְפָנַי רַבִּי אַבָּא, אֵינִיתִיָּה לְבֵיתִיָּה הַבִּיאוּ
לְבֵיתוֹ, אֶתְקִין קַמִּיָּה קוֹרְטִיסָא דְּנַהֲמָא הַתְּקִין וְהַכִּין לְפָנָיו חַלַּת לַחֵם, וּבִשְׂרָא
דְּעַגְלָא תְּלִיתָאָה וּבִשְׂרָא עַגַל הַנּוֹלֵד שְׁלִישִׁי לְבִטְוִן שְׁבַשְׂרוּ הוּא טוֹב וּמוֹטַעַם בִּיּוֹתֵר.

בְּתַר דְּאֶכְלוּ אַחַר שְׂאֵכְלוּ, אָמַר לִיָּה הֵהוּא גְּבַרָא אָמַר לוֹ הַאִישׁ הַהוּא, רַבִּי, אֵימָא
לִי חַד מְלָה אָמַר לִי דְּבַר אַחַד, חַדָּא תּוֹרְתָא סוּמְקָא אֵית לִי פְּרָה אֲרוּמָה אַחַת
יֵש לִי, אֵימָא דְּעַגְלָא דְּבִישְׂרָא דָּא דְּאֶכִּילְנָא אָמַר שֶׁל עַגַל הַזֶּה שְׂאֵכְלוּנוּ עֵתָה אַת
בִּשְׂרוּ, וְיוֹמָא חַד עַד לָא אֶתְעַבְּרַת וְאוֹלִידַת וְיוֹם אַחַד טַרְמֵס שְׁנַתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה, אֲזִילְנָא
בְּתַרְהָא לְמַרְעָא לְמַדְבְּרָא הַלְכַתִּי אַחֲרֶיהָ לְרַעוּתָהּ בְּמַדְבַּר, עַד דְּדַבְּרְנָא לָהּ עַד שֶׁהִנְהַגְתִּי
וְהוֹלַכְתִּי אוֹתָהּ, אַעְבְּר קַמֵּאי חַד גְּבַרָא עִבַר לְפָנַי אָדָם אַחַד, הוּא הִיָּה אֵלֵיהּ הַנְּבִיא
שְׂבָא לְעוֹרְרוֹ לְתִשְׁבּוּבָה, אָמַר לִי שְׂאֵל מִמֶּנִּי מַה שְּׁמָה דְּתּוֹרְתָא דָּא מַה שְּׁמָה שֶׁל פְּרָה
זוֹ, אָמִינָא אֲמַרְתִּי לוֹ, מִן יוֹמָא דְּאֶתְיִילִידַת לָא קַרִּינָא לָהּ בְּשִׁמָּא מִיּוֹם שְׁנוּלִידָה לָא
קַרְאִיתִי לָהּ בְּשֵׁם, אָמַר לִי הַאִישׁ הַהוּא, בַּת שְׁבַע אִם שְׁלֵמָה אֶתְקַרִּי תְּקַרָּא שְׁמָה בַּת
שְׁבַע אִם שְׁלֵמָה, אִי תִזְכָּה לְכַפְּרָה אִם תִּשׁוּבָה בְּתִשְׁבּוּבָה וְתִזְכָּה לְכַפְּרָה, רַלָּה לּוֹמַר אָמַר
לוֹ אֵלֵיהּ, דַּע כִּי פְּרָה רּוֹמֶזֶת לְמַלְכוּת הַנְּקַרְאֶת צַת שְׁבַע (לְפִי שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִשְׁבַּע מִדּוֹת),
וְהִיא אֲדוּמָה מִנְּזַל הַדִּין אִם לֹא יִשׁוּב, וְהִיא תְּהִיָּה עִמָּךְ אִם תִּזְכָּה לְשׁוּבָה צַת שְׁבַע הַגּוֹנֵה,
וְהִיא תִתְמַלֵּא עֲלֶיךָ צַרְחָמִיס כֻּלָּל שְׁבַע מִדּוֹתֶיהָ, וְתִהְיֶה לָךְ כְּאִם לְצַן, כְּאִילוּ אַתָּה שְׁלֵמָה,
וְהוּא לֹא הִבִּין מַה שְׂרַמְזוּ לוֹ אֵלֵיהּ, וְאַנָּא בְּעוֹד דְּאֶהְדַּרְנָא רִישְׁאֵי לָא חֲמִינָא לִיָּה
וְאֲנִי בְּעוֹד שֶׁהִחֲזַרְתִּי אֶת רִישְׁאֵי לְרִאוּתוֹ, לֹא רִאִיתִי אוֹתוֹ יוֹתֵר, וְחִיִּיכְנָא מַהֵהוּא מְלָה
וּשְׁחַקְתִּי מְדַבֵּר הַהוּא.

וְהִשְׁתָּא דְזַכִּינָא בְּאוּרֵייתָא, אֲתַעְרְנָא עַל הֵהִיא מְלָה, וּמִן יוֹמָא דְאַתְפֹּטֵר
 רַבִּי שְׁמַלְאֵי מְהֵכָא, לָא הָוָה בְּר נֶשׁ דִּינְהִיר לֶן בְּאוּרֵייתָא
 פְּוֹתִיָּה, וְאַנָּא דְחִילָנָא לְמִימֵר מְלָה דְאוּרֵייתָא דְלֵא אוֹלִיפְנָא, וּמְלָה
 דָּא אֶסְתַּפְּלָנָא דְמְלָה דְחֻכְמָתָא הִיא, וְלֵא יִדְעָנָא.

אָמַר לִיָּה, וְדַאי מְלָה דְחֻכְמָתָא הִיא, וְרַמְיָז עֲלָאָה הִיא לְעִילָא וְלִתְתָּא.
 אָבֵל תָּא חֲזִי, בַּת שְׁבַע אֲתַקְרִי מִמֶּשׁ, בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא, בְּגִין כְּךָ
 פְּתִיב בְּה פְּלֵא בְּשֻׁבַע, שְׁבַע פְּרוֹת, שְׁבַע שְׂרָפוֹת, שְׁבַע הֲזָאוֹת, שְׁבַע
 פְּבוּסִים, שְׁבַע טְמָאִים, שְׁבַע טְהוּרִים, שְׁבַע פְּהֻנִים, וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן
 בְּחוּשְׁפָּנָא, דְּהָא כְּתִיב (במדבר י"ב) וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְגו',
 וְשִׁפִּיר קָאמֵר הֵהוּא גְבָרָא, דְּאָמַר בַּת שְׁבַע, וְכֹלָא רְזָא דְחֻכְמָתָא הִיא.

מתוק מדבש

וְהִשְׁתָּא דְזַכִּינָא בְּאוּרֵייתָא וְעַתָּה שְׁזַכִּיתִי לְהַשִּׁיג בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֲתַעְרְנָא עַל הֵהִיא
 מְלָה נִתְעוֹרְרִיתִי לְהַתְּבוּנָן עַל הַדְּבַר הַהוּא, וּמִן יוֹמָא דְאַתְפֹּטֵר רַבִּי שְׁמַלְאֵי מְהֵכָא וּמִן
 הַיּוֹם שְׁנַפְטֵר רַבִּי שְׁמַלְאֵי מִכָּאן, לָא הָוָה בְּר נֶשׁ דִּינְהִיר לֶן בְּאוּרֵייתָא פְּוֹתִיָּה לֵא
 הִיָּה אָדָם שִׁיאִיר לָנוּ בְּתוֹרָה כְּמוֹתוֹ, וְאַנָּא דְחִילָנָא לְמִימֵר מְלָה דְאוּרֵייתָא דְלֵא
 אוֹלִיפְנָא וְאִנִּי מִתִּירָא לּוֹמֵר דְּבַר בְּתוֹרָה מַה שְׁלֵא לְמַדְתִּי מִרְבוּתִי, וּמְלָה דָּא וְדַבְּרֵי זֶה
 שְׁאֵמֵר לִי אוֹתוֹ הַאִישׁ, אֶסְתַּפְּלָנָא דְמְלָה דְחֻכְמָתָא הִיא, וְלֵא יִדְעָנָא הַתְּבוּנָתִי בּוֹ
 שְׁהוּא דְבַר שֶׁל חֻכְמָה, וְאִינִי יוֹדַע עֲנִינוּ.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, וְדַאי מְלָה דְחֻכְמָתָא הִיא וְדַאי הוּא דְבַר שֶׁל חֻכְמָה, וְרַמְיָז
 עֲלָאָה הִיא לְעִילָא וְלִתְתָּא וְהוּא רִמּוּ עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, אָבֵל סוּדוֹ תָּא חֲזִי,
 בַּת שְׁבַע אֲתַקְרִי מִמֶּשׁ בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא בָּא וְרָאָה, כִּי פְּרָה הַרּוּמֹזֶת לְמַלְכוּת נִקְרָאת בַּת
 שְׁבַע מִמֶּשׁ בְּסוּד הַחֻכְמָה, עַל שֵׁם שְׁהִיא מְקַבֶּלֶת מִשְׁבַּע סְפִירוֹת דְּז"א, בְּגִין כְּךָ פְּתִיב
 בְּה פְּלֵא בְּשֻׁבַע לֶכֶן כְּתוּב בְּפִרְשַׁת חוֹקֵת בְּפִרְה אֲדוּמָה שְׁבַע דְּבָרִים בְּמִסְפַּר שְׁבַע, דְּהִינּוּ
 שְׁבַע פְּרוֹת, שְׁבַע שְׂרָפוֹת, שְׁבַע הֲזָאוֹת, שְׁבַע פְּבוּסִים, שְׁבַע טְמָאִים, שְׁבַע
 טְהוּרִים, שְׁבַע פְּהֻנִים כִּי כֹל שְׁבַע הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ נֹזְכָרִים בְּפִרְשָׁה שְׁבַע פְּעָמִים, וּמִשָּׁה
 וְאַהֲרֹן בְּחוּשְׁפָּנָא וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן הֵם בְּחֻשְׁבוֹן הַשְּׁבַע כְּהֻנִים, כִּי גַם מִשָּׁה שִׁימֵשׁ בְּכַהוֹנָה,
 דְּהָא כְּתִיב שְׁהִירִי כְּתוּב, וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לֵאמֹר, זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה וְגו',
 וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פְּרָה אֲדוּמָה תְּמִימָה, וְשִׁפִּיר קָאמֵר הֵהוּא גְבָרָא דְאָמַר בַּת שְׁבַע וַיִּפְּהָ
 אֵמֵר אוֹתוֹ הַאִישׁ שְׁאֵמֵר שְׁתַּקְרָא אֶת הַפְּרָה הַאֲדוּמָה בַּת שְׁבַע, וְכֹלָא רְזָא דְחֻכְמָתָא הִיא
 וְהַכֹּל הִיא סוּד הַחֻכְמָה, (ועי' נס' י"ל ל"ו, ועטרת נצי, וזכר מי, ודמשק אליעזר, איך אנו מוֹנִים
 אֵלּוּ הַשְּׁנַעֵה דְנִרְסִים שְׁנַע פְּעָמִים).

אָמַר לִיה, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁמְעָנָא מְלָה דָא, בְּרִיךְ הוּא דְהָא אַקְדִים
 לִי שְׁלֹם בְּקִדְמִיתָא לְמִזְפִי לְהָאִי, דְכָתִיב (ישעיה נז יט) שְׁלֹם שְׁלֹם
 לְרַחֹק וְלִקְרוֹב אָמַר יְהו"ה, אָנָּא פִד הַוּינָא רַחֹק, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 אַקְדִים לִי שְׁלֹם, לְמַהוּי קְרוֹב, קָרָא עֲלֵיה רַבִי אַבָּא (ש"א כה ו) אַתָּה
 שְׁלֹם וּבִיתְךָ שְׁלֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלֹם.

מתוק מדבש

שבע פרות: א' ויקחו אליך פרה אדומה. ב' ושרף את הפרה. ג' אל תוך שרפת הפרה. ד' ואסף איש
 טהור את אפר הפרה. ה' וכבס האוסף את אפר הפרה. ו' ז' קראה הכתוב חטאת, למי נדה חטאת
 היא. מעפר שרפת החטאת. הרי שבע פרות.

שבע שריפות: א' ושרף את הפרה לעיניו. ב' על פרשה ישרוף. ג' אל תוך שריפת הפרה. ד' והשורף
 אותה. ה' את אפר הפרה, ונרמזו כאן ענין שריפה שנעשה אפר. ו' האוסף את אפר הפרה, כנוצר.
 ז' מעפר שריפת החטאת. הרי שבע שריפות.

שבע הזאות: הזהר חי מפרש בפשיטות, כי הזה מדמה שבע פעמים בעת עשיית הפרה. ואפשר
 למנותם באופן זה: א' והזה אל נכח פני אהל מועד. ב' הוא יחטא בו, שענינו הזאה, ג' ואם
 לא יחטא. ד' כל הנוגע וגו' ולא יחטא. ה' והזה על האהל. ו' והזה הטהור על הטמא. ז' ואיש
 אשר יטמא ולא יחטא. הרי שבע הזאות.

שבעה כבוסים. א' וכבס בגדיו הכהן. ב' ורחץ בשרו במים (שזה נמשך כלינוס). ג' והשורף אותה
 וכבס בגדיו. ד' ורחץ בשרו במים. ה' וכבס האוסף את אפר הפרה. ו' וכבס בגדיו ורחץ במים
 (שמכין שלא מזכיר נשרו, הרי רוצה לומר שכליניס נגדים ייינו טבילה, לכן חשנין כחל). ז' ומזה מי
 הנדה יכבס בגדיו. הרי שבע כבוסים.

שבעה טמאים: בפרשה זו נזכרים שבעה אנשים המקבלים טומאה. ואלו הם: א' הכהן העוסק בפרה.
 ב' השורף את הפרה. ג' האוסף את אפר הפרה. ד' הנוגע במת. ה' כל הבא אל האהל. ו' מזה
 מי הנדה, דהיינו הנושא שיעור הזאה. ז' הנוגע במי הנדה.

שבעה טהורים: בפרשה זו נזכרת מלת "טהור" שבע פעמים. א' ואסף איש טהור. ב' במקום טהור.
 ג' ביום השביעי יטהר. ד' ואם לא יחטא וגו' לא יטהר. ה' וטבל במים איש טהור. ו' והזה
 הטהור. ז' וטהר בערב.

שבעה כהנים: א' ב' אל משה ואהרן כנוצר לעיל. ג' אל אלעזר הכהן. ד' ולקח אלעזר הכהן. ה'
 ולקח הכהן עץ ארז. ו' וכבס בגדיו הכהן. ז' וטמא הכהן עד הערב. הרי שבעה כהנים.

אָמַר לִיה הבעל תשובה לרבי אבא, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁמְעָנָא מְלָה דָא בְרוּךְ ה' ששמעתי
 סוד זה, בְּרִיךְ הוּא דְהָא אַקְדִים לִי שְׁלֹם בְּקִדְמִיתָא לְמִזְפִי לְהָאִי בְרוּךְ הוּא
 כִּי הַקב"ה הקדים לי שלום בתחילה על ידי אליהו כדי לזכות לזה, ואמר לי אם תזכה
 לכפרה, שבזה רמז לי שאם אחזור בתשובה אזכה לכפרה, דְכָתִיב שְׁלֹם שְׁלֹם לְרַחֹק
 וְלִקְרוֹב אָמַר יְהו"ה דהיינו אָנָּא פִד הַוּינָא רַחֹק אֲנִי כשהייתי רחוק מן הקדושה,
 קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַקְדִים לִי שְׁלֹם לְמַהוּי קְרוֹב הַקב"ה הקדים לי שלום שקרב
 אותי להיות קרוב אליו, קָרָא עֲלֵיה רַבִי אַבָּא מִקְרָא שְׁכָתוּב אַתָּה שְׁלֹם וּבִיתְךָ שְׁלֹם
 וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלֹם. (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

רפואת הגוף תלויה ברפואת הנפש

(ג) **עַד הֵכָא הוּא פְּתִיב בְּהוּא סַפְּרָא דְקַרְטֵנָא אַסְיָא, לְבַתֵּר הוּא רְשִׁים בְּהַאי קָרָא, כֹּל נְטוּרָא דְאַצְטְרִיף אַסְיָא חֲפִים לְמַעֲבַד לְמַרְע, דְשָׁכִיב בְּבֵי מְרַעִיה בִּי אַסְיָרִי דְמִלְפָּא, לְמַפְלַח לְמַאֲרִי עַלְמָא.**

דְכַד אַזִּיל אַסְיָא חֲפִים לְגַבְיָה, יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מְדַבֵּר וּבַתְּהוּ יִלִּיל יְשִׁימוֹן, מְרַעִין דְשְׂרִיין עֲלֵיהּ, אֲשַׁפַּח לִיה בְּאַסְיָרוּ דְמִלְפָּא, אִי

מתוק מדבש

במאמר הבא מבואר כי מלאכת הרופא החכם היא לעורר את האדם על התשובה, כי לזה הביא הקב"ה את החולי לאדם, ורצון הקב"ה הוא שהאדם ישוב בתשובה ויתרפא גם בגופו. ומובא מעשה ברופא כזה שאחר שעורר את האדם לתשובה היה מתפלל ומכוין בזמן הכנת התרופה להמשיך רפואה ממקום הקודש.

(מקור המאמר זוהר פרשת האזינו דף ל"ט ע"א-ג, וצניאוריני ממוק מדגש כרך טו עמ' תקע-תקע"ח)

(תחילת מאמר הנא הוא זוהר חדש פ' נלק דף סז ע"ג, ומוצא צהוספות סימן י"א, וזה לשונו)

אֲשַׁפַּחֲךָ בְּסַפְּרָא דְאַסְיָא קַרְטֵנָא מְצַאנוּ בְּסַפְּרוּ שֶׁל רופא גדול שקוראים אותו "רופא קרטינא", וְיוֹדֵן דְקַסְרִי שְׁמִיהּ וּשְׁמוּ הִיא יוֹדֵן מְעִיר קַסְרִי, וְקָרְאֵן שְׁמִיהּ אַסְיָא קַרְטֵנָא וְהִיוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ רופא קרטינא, בְּגִין דְאִיהוּ רַב עַל כֹּל אַסְיָין וְיִקְרָא בְּחֻקְמָתָא לְפִי שֶׁהִיא גְדוֹל עַל כֹּל הַרופָאִים וְיִקְרָא בְּחֻקְמָה, וְהִכִּי אֲמַרִי בְּלִשׁוֹן פְּרָסִי, לְבַר נֶשׁ יִקְרָא קָרְאֵן לִיה קַרְטֵנָא רַב וְיִקְרָא בְּחֻקְמָתָא וְכַךְ אוֹמְרִים בְּלִשׁוֹן פְּרָסִי, לְאָדָם נִכְבַּד קוֹרְאִים אוֹתוֹ "קַרְטֵנָא", הַגְדוֹל וְיִקְרָא בְּחֻקְמָה, וְזֶה הַרופָא הִיא מְפָרֵשׁ סוּד הַכְּתוּב שֶׁל "וְהָאָרֶץ הִתְהַוְתָּה" (עֵינִן שֶׁס כֹּל הַדְּרוֹשׁ, וְכֵאֵן הוּא סְיוֹס דְנִרְיֹו, וְלֹאֵר).

עַד הֵכָא הוּא פְּתִיב בְּהוּא סַפְּרָא דְקַרְטֵנָא אַסְיָא עַד כֵּאֵן הִיא כְּתוּב בְּסַפְּרֵי הַהוּא שֶׁל הַרופָא הַנִּקְרָא קַרְטֵנָא. לְבַתֵּר הוּא רְשִׁים בְּהַאי קָרָא אַחַר כֵּךְ הִיא רְשׁוּם וְנִרְמַז בְּזֶה הַפְּסוּק שֶׁל יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מְדַבֵּר, כֹּל נְטוּרָא דְאַצְטְרִיף אַסְיָא חֲפִים לְמַעֲבַד לְמַרְע כֹּל הַשְּׁמִירוֹת שֶׁצָּרִיךְ רופא חָכֵם לַעֲשׂוֹת לְחוּלָה, דְשָׁכִיב בְּבֵי מְרַעִיה שׁוֹכֵב בְּבֵית חוּלְיֹו שֶׁהוּא מְשַׁכְּבוּ, בִּי אַסְיָרִי דְמִלְפָּא שֶׁהוּא בֵּית הַאֲסוּרִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ ב"ה, וְנֹאסֵר בְּמִטָּה שִׁיתְבוֹנֵן בְּמַעֲשֵׂיו, וְיַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה לְמַפְלַח לְמַאֲרִי עַלְמָא כְּדִי לַעֲבֹד לְאִדוֹן הָעוֹלָם.

ועוד כתוב שם באותו הספר, **דְכַד אַזִּיל אַסְיָא חֲפִים לְגַבְיָה כִּי כְשֶׁרופָא חָכֵם הוֹלֵךְ אֶל הַחוּלָה, יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מְדַבֵּר וּבַתְּהוּ יִלִּיל יְשִׁימוֹן דְהֵיִינוּ מְרַעִין דְשְׂרִיין עֲלֵיהּ יִמְצָא אוֹתוֹ בְּמַחְלוֹת הַשּׁוֹרוֹת עֲלֵיו, וְעוֹד (ה"ג צהוספות) אֲשַׁפַּח לִיה בְּאַסְיָרִי דְמִלְפָּא מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּבֵית הַאֲסוּרִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ ב"ה. אִי תִימָא, הוּאִיל וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא פְּקִיד לְתַפְשָׂא לִיה אִם תֹּאמֵר, כִּיוֵן שֶׁהַקַּב"ה פִּקֵּד לְתַפּוֹס אֶת הַחוּלָה בְּבֵית הַאֲסוּרִים,**

תימא הואיל וקדשא בריך הוא פקיד לתפשא ליה, דלא ישתדל בר נש אבתריה, לאו הכי, דהא דוד אמר (תהלים מא ב) אשרי משפיל אל דל וגו' דל, ההוא דשכיב בבי מרעיה, ואי אסיא חפים הוא, קדשא בריך הוא יחיב ליה ברקאן לההוא דישתדל ביה.

וההוא אסיא ומצאהו בארץ מדבר, בבי מרעיה שכיב, ובתהו יליל ישימון, דאינון מרעין דחקין ליה, מאי אצטריך ליה למעבד, יסובבנהו, יסובב סבות וייתי עלות, בגין דימנע מניה אינון מלין דנזקין ליה, יקיו ליה ויפיק מניה דמא בישא, יבוננהו, יסתפל ויבין ההוא מרעא ממה הוי, ויסתפל בגין דלא יתרבי עלוי, וימאך ליה, לבתר יצרנהו פאישון עינו, בגין דיהא נטיר פדקא יאות, באינון משקי באינון אסוותא דאצטריכו ליה, ולא יטעי בינייהו, דאלמלי יטעי

מתוק מדבש

רצה לומר שהקב"ה הענישו להיות חולה, דלא ישתדל בר נש אבתריה לכן לא יעסוק אדם לרפואתו, לאו הכי אין הדבר כן, דהא דוד אמר כי דוד המלך אמר, אשרי משפיל אל דל וגו' הנה דל ההוא דשכיב בבי מרעיה דל נקרא החולה ששוכב בבית חוליו, ואמר דוד אשרי המשכיל לרפאותו. ואי אסיא חפים הוא ואם הוא רופא חכם ומעשיו לשם שמים, אז קדשא בריך הוא יחיב ליה ברקאן לההוא דישתדל ביה הקב"ה נתן לו ברכות כדי שיעסוק ברפואת החולה, רצה לומר הקב"ה שולח ברכה ורפואה במעשה ידיו.

וההוא אסיא וזה הרופא ומצאהו בארץ מדבר דהיינו בבי מרעיה שכיב שמוצא את החולה שוכב בבית חוליו, ומה שכתוב ובתהו יליל ישימון היינו דאינון מרעין דחקין ליה שאותם המחלות מצערות אותו, מאי אצטריך ליה למעבד מה צריך הרופא לעשות, יסובבנהו היינו יסובב סבות וייתי עלות יסבב סיבות ויביא עלות, רצה לומר שיעשה השתדלות, בגין דימנע מניה אינון מלין דנזקין ליה כדי שימנע ממנו אותם הדברים המזיקים לו, ועוד יקיו ליה ויפיק מניה דמא בישא יקיו לו ויוציא ממנו דם הרע, יבוננהו היינו יסתפל ויבין ההוא מרעא ממה הוי יסתכל ויתבונן המחלה היא ממה היתה, ויסתפל בגין דלא יתרבי עלוי ויסתכל ויתבונן שלא תתרבה המחלה עליו, וימאך ליה ואדרבה ימעט את החולי, לבתר אחר כך יקיים יצרנהו פאישון עינו דהיינו בגין דיהא נטיר פדקא יאות כדי שיהיה נשמר כראוי, באינון משקי באינון אסוותא דאצטריכו ליה באותם המשקים ובאותם הרפואות שצריכים לו, ולא יטעי בינייהו ולא יטעה בין הרפואות, דאלמלי יטעי אפילו במלה חד

אפילו במלה חד, קדשא בריך הוא חשיב על ההוא אסיא פאלו שפיך דמא וקטליה.

בגין דקדשא בריך הוא בעי, דאף על גב דההוא בר נש איהו בבי אסירי דמלפא, ואיהו אסיר בבי אסירי, דישתדל בר נש עליה, ויסייע ליה לאפקא ליה מבי אסירי.

והנה אמר הכי, קדשא בריך הוא דן דינין דבני עלמא לעילא, (עורא ו כו) הן למות, הן לשרושי, הן לעקור, הן לענוש נכסין, ולאסורין, מאן דאתחזי לענוש נכסין, נפל בבי מרעיה, ולא יתסי עד דיתן פל מה דאתגזר עליה, פיון דאתענש במקמוניה, ויהיב פל מה דאתגזר עליה, אתסי, ונפק מבי אסירי, ועל דא אצטריך לאשתדלא עליה, דיתן עונשיה ויפוק.

מתוק מדבש

שאם יטעה אפילו בדבר אחד, כלומר שבטעות יתן לו סם המות, קדשא בריך הוא חשיב על ההוא אסיא פאלו שפיך דמא וקטליה הקב"ה מעלה על אותו הרופא כאילו שפך דמו והרגו.

בגין דקדשא בריך הוא בעי לפי שהקב"ה רוצה, דאף על גב דההוא בר נש איהו בבי אסירי דמלפא כי אף על פי שאותו האדם הוא בבית האסורים של המלך, ואיהו אסיר בבי אסירי והוא אסור בבית האסורים, ואינו יכול להתיר את עצמו, דישתדל בר נש עליה שיעסוק האדם לרפואתו, ויסייע ליה לאפקא ליה מבי אסירי ויסייע לו להוציא אותו מבית האסורים.

והנה אמר הכי ואתו הרופא יודן מן עיר קסרי אמר כך, קדשא בריך הוא דן דינין דבני עלמא לעילא הקב"ה דן דינים של בני אדם למעלה, הן למות, הן לשרושי בין שישתמש ויעקר לגמרי מכל נכסיו וישאר עני לגמרי, הן לעקור כמה מאבריו או אחד מהם כדלקמן, הן לענוש נכסין הן להעניש אותו בנכסיו בהפסד מועט, ולאסורין או לאסור אותו בבית האסורים. ומפרש מאן דאתחזי לענוש נכסין מי שראוי לענוש נכסים, נפל בבי מרעיה הוא נופל בבית חוליו, ולא יתסי עד דיתן פל מה דאתגזר עליה ולא יתפא עד שיתן לרופא כל מה שנגזר עליו, פיון דאתענש במקמוניה כיון שנענש בממונו, ויהיב פל מה דאתגזר עליה ונתן כל מה שנגזר עליו, אתסי, ונפק מבי אסירי אז הוא מתרפא ויוצא מבית האסורים, שהיא מטת חוליו, ועל דא אצטריך לאשתדלא עליה ועל כן צריכים להשתדל עליו, דיתן עונשיה ויפוק שיתן עונשו ויצא

מֵאֵן דִּיתְחַזִּי לְשְׂרוּשֵׁי, יתְפָסוֹן לִיה, וְיִהְיֵי לִיה בְּבֵי אַסִּירֵי, דִּישְׁתַּרְשׁ מִפְּלֵא, וּלְזַמְנִין דִּישְׁתַּרְשׁ מְשִׁיפֵי, אוּ מְחַד מְנִיְהוּ, וּלְבַתֵּר יִפְקוֹן לִיה מִבֵּי אַסִּירֵי, מֵאֵן דִּיתְחַזִּי לְמֹות, הֵכִי הוּא, דְּאִילוּ יתֵּן כֹּל פּוּפְרָא וְכֹל מְמוֹנָא דְעֵלְמָא לָא יִשְׁתַּזִּיב.

וְעַל דָּא אַצְטְרִיךְ לְאַסְיָא חֲפִים לְאַשְׁתַּדְלָא עֲלֵיהּ, אִי יכִיל לְמִיּהֵב לִיה, אַסְוּתָא מִן גּוּפָא יָאוּת, וְאִי לָאו, יתֵּן לִיה אַסְוּתָא לְנִשְׁמַתִּיהּ, וְיִשְׁתַּדַּל עַל אַסְוּתָא דְנִשְׁמַתָּא, וְדָא הוּא אַסְיָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל עֲלֵיהּ בְּהֵאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

מתוק מדבש

מחוליו, רצה לומר שיוציא בחליו ממון כך וכך, ואם בעל שכל הוא מקדים לתת אותו הממון לצדקה. (רמ"ק ומפרשים)

מֵאֵן דִּיתְחַזִּי לְשְׂרוּשֵׁי מִי שְׂרָאוּי שִׁישְׁתַּרְשׁ לְגַמְרֵי מִנְכְּסֵיו, יתְפָסוֹן לִיה יתְפִסוּ אוֹתוּ, וְיִהְיֵי לִיה בְּבֵי אַסִּירֵי דִּישְׁתַּרְשׁ מִפְּלֵא וְנוֹתְנִים אוֹתוּ בְּבֵית אַסּוּרִים עַד שִׁישְׁתַּרְשׁ וְיִהְיֵה נַעֲקָר מִכֹּל מְמוֹנוּ וְיִשְׂאָר עֲנֵי לְגַמְרֵי. וּלְזַמְנִין דִּישְׁתַּרְשׁ מְשִׁיפֵי וּלְפַעֲמִים נִגְזֹר עֲלֵיו שִׁישְׁתַּרְשׁ מֵאַבְרִיו, רִצָּה לֹמֵר שִׁיתַּעֲקֹרוּ וְיִתְבַטְלוּ כִּמְהָ מֵאַבְרִיו מִלְעֲשׂוֹת פְּעוּלַתְּם, אוּ מְחַד מְנִיְהוּ אוּ שִׁנְגֹזֵר עֲלֵיו שִׁיתְבַטֵּל אֶחָד מֵאַבְרִיו, וּבִזָּה יתְכַפְּרוּ עוֹנוֹתָיו וְיִתְרַפָּא, וּלְבַתֵּר יִפְקוֹן לִיה מִבֵּי אַסִּירֵי וְאַחַר כֵּךְ יוֹצִיאוּ אוֹתוּ מִבֵּית אַסּוּרִים. מֵאֵן דִּיתְחַזִּי לְמֹות מִי שְׂרָאוּי לְמִיתָה כִּי כֵךְ נִגְזֹר עֲלֵיו בְּעוֹנוֹתָיו, הֵכִי הוּא אַז כֵּךְ יִהְיֵה, כִּי לֹא יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֲבֵרָה, דְּאִילוּ יתֵּן כֹּל פּוּפְרָא וְכֹל מְמוֹנָא דְעֵלְמָא לָא יִשְׁתַּזִּיב שֶׁאֵפִילוּ יתֵּן כֹּל כּוֹפֵר וְכֹל מִמּוֹן שֶׁבְעוֹלָם לֹא יִנְצַל, אִם לֹא בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה.

וְעַל דָּא אַצְטְרִיךְ לְאַסְיָא חֲפִים לְאַשְׁתַּדְלָא עֲלֵיהּ וְעַל כֵּן צְרִיךְ רופָא חֲכָם שִׁישְׁתַּדַּל עַל הַחוּלָה, אִי יכִיל לְמִיּהֵב לִיה אַסְוּתָא מִן גּוּפָא יָאוּת אִם יכֹול לַתֵּת לוֹ רפואת הגוף, טוב ויפה, וְאִי לָאו וְאִם אֵינוּ יכֹול לַתֵּת לוֹ רפואת הגוף כִּי גִבֵּר עֲלֵיו הַחוּלִי בְּיוֹתֵר, יתֵּן לִיה אַסְוּתָא לְנִשְׁמַתִּיהּ אַז יתֵּן לוֹ רפואה לְנִשְׁמַתּוֹ, וּמִמִּילָא יתְרַפָּא גּוּפוֹ, וְיִשְׁתַּדַּל עַל אַסְוּתָא דְנִשְׁמַתָּא וְיִשְׁתַּדַּל עַל רפואת הַנִּשְׁמָה, וְיִחַזְרִינוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה, וְדָא הוּא אַסְיָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל עֲלֵיהּ בְּהֵאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי וְזֶהוּ רופָא שֶׁהִקְבִּיחַ יִשְׁתַּדַּל עֲלֵיו לְהִטִּיב עִמּוֹ בְּעוֹלָם זֶהוּ וּבְעוֹלָם הַבָּא, (עַד כֵּן הִיָּה כְּמוֹן כְּסִפְרוֹ שֶׁל אֹתוֹ הַרופֵא).

אמר רבי אלעזר, עד השתא לא שמענא מאסיא דא, ומספרא דא, בר מזמנא חדא דאמר לי טייעא חדא, דשמע לאבוי, דאסיא חד הנה ביומוי, דכד הנה מסתפל בבר נש, פד איהו בבי מרעיה, הנה אמר דא חי ודא מת, והוּוּ אמרין עליה, דהוא זפאה קשוט דחיל חטאה, וכל מאן דלא יכיל למדבק מה דאצטריך, איהו הנה קני ויהיב מדיליה, והוּוּ אמרין, דלית חפים בעלמא פגיניה, ובצלוחתיה הנה עביד יתיר ממה דהנה עביד בידוי, וכדדמי לן דא הנה ההוא אסיא.

אמר ההוא טייעא, ודאי ספרא דיליה בידי איהו, דקא יריתנא מאבי אבא, וכל מלוי דההוא ספרא פלהו אתייסדון על רזין דאורייתא,

מתוק מדבש

אמר רבי אלעזר, עד השתא לא שמענא מאסיא דא עד עתה לא שמעתי מרופא קרטנא הזה, ומספרא דא ומספר הזה, בר מזמנא חדא דאמר לי טייעא חדא דשמע לאבוי חוץ מפעם אחת שאמר לי סוחר אחד ששמע מאבוי, דאסיא חד הנה ביומוי שרופא אחד היה בימיו, דכד הנה מסתפל בבר נש פד איהו בבי מרעיה שכשהיה מסתכל על אדם שהיה בבית חוליו, הנה אמר דא חי ודא מת היה אומר זה חי וזה מת (כמנזאר אלל רבי חנינא בן דוסא, נמס' נרכות דף לז ע"ג), והוּוּ אמרין עליה דהוא זפאה קשוט דחיל חטאה והיו אומרים עליו שהיה צדיק אמת ירא חטא, וכל מאן דלא יכיל למדבק מה דאצטריך וכל חולה שלא היה יכול להשיג לקנות לרפואתו מה שצריך, איהו הנה קני ויהיב מדיליה הוא היה קונה מכספו ונותן משלו, והוּוּ אמרין דלית חפים בעלמא פגיניה והיו אומרים עליו שאין חכם בעולם כמוהו, ובצלוחתיה הנה עביד יתיר ממה דהנה עביד בידוי ובתפלתו היה עושה יותר ממה שהיה עושה בידו, רצה לומר שהיה מתפלל על החולה שהקב"ה ירפאהו, וכדדמי לן דא הנה ההוא אסיא ונדמה לנו שאותו רופא היה הרופא קרטנא הנזכר. (מפרשים)

אמר ההוא טייעא אמר אותו הסוחר לרבי אלעזר (הוא טייעא אחר, ולא מי שנוכר לעיל שרבי אלעזר שמע מטייעא חדל ששמע מאבוי וכו'), ודאי ספרא דיליה בידי איהו ודאי הספר של אותו הרופא הוא בידי, דהיינו ברשותי בביתי, דקא יריתנא מאבי אבא שירשתי אותו מאב אבי, וכל מלוי דההוא ספרא וכל הדברים שבאותו הספר, פלהו אתייסדון על רזין דאורייתא כולם נתייסדו על סודות התורה, ורצה לומר שגם כל עניני הרפואות היו לפי אחיזתם בהספירות אשר החולה פגם בהם, והרופא הכיר בהחולה באיזו ספירה פגם, ולפי זה נתן לו הרפואה והתיקון, שעל ידי זה תיקן הפגם למעלה,

סֵפֶר רפואת הגוף תלויה ברפואת הנפש **הַזֶּהֶר** כג
וְרִזִּין סְתִימִין אֲשַׁפְּחֶנָּא בֵּיהּ, וּמְלִין דְּאֶסְוֹתָא סְגִיאִין, דְּאִיהוּ אָמַר, דְּלֹא
יָאוּת לְמַפְעֵל לֹזֵן, בַּר אֵי אִיהוּ דְּחִיל חֲטָאָה.

וְאֵינֹנן מְמַה דְּהָוָה עֶבֶיד בְּלַעַם, דְּהָוָה לְחִישׁ לְחִישִׁין עַל מְרַע, וְהָוָה
אָמַר בְּפּוּמוּי, וְאַתְּסִי מִיַּד.

וְכִלְהוּ בְּרִיר לֹזֵן בְּהֵוּא סְפָרָא, וְאָמַר דָּא אָסוּר, וְדָא מוּתַר לְמֵאן
דְּדְּחִיל חֲטָאָה, בְּגִין דְּמְרַעִין סְגִיאִין אָמַר דְּתִלְיָא אֶסְוֹתָא
דְּלֵהוֹן בְּלְחִישׁוּ דְּפּוּמָא, וְאֵינֹנן מִסְטָרָא דְּנַחֲשׁ, וּמְנַהוֹן מִסְטָרָא דְּקֶסֶם,
וְכֹל אֵינֹנן דְּאָסוּר לֹזְמַר בְּפּוּמָא, וְאָסוּר לְמַעְבַּד בְּעוּבְדָא, הוּא אָמַר,
עַד דְּאֲשַׁפְּחֶנָּא עַל מְרַעִין יְדִיעָאן, דְּאֶצְטְרִיף לֹזְמַר כְּףָּ, וְלִנְדוּיִי בְּנִדְוִי
וּבְשִׁמְתָא עַל הַהוּא מְרַע, וְאִיהוּ תְּוֹהָא סְגִי לְגַבְּן.

מתוק מדבש

וממילא היה לגופו רפואה למטה, וְרִזִּין סְתִימִין אֲשַׁפְּחֶנָּא בֵּיהּ וסודות סתומים מצאתי
בו, וּמְלִין דְּאֶסְוֹתָא סְגִיאִין והרבה דברי ועניני רפואות, דְּאִיהוּ אָמַר שאותו הרופא
אמר עליהם, דְּלֹא יָאוּת לְמַפְעֵל לֹזֵן שאינו ראוי לפעול אותם, בַּר אֵי אִיהוּ דְּחִיל
חֲטָאָה רק אם הוא ירא חטא, לפי שהם משמות הקדושים וצירופי אותיות, וצריך קדושה
יתירה להשתמש בהם.

וְאֵינֹנן מְמַה דְּהָוָה עֶבֶיד בְּלַעַם וגם כתוב באותו הספר רפואות ממה שבלעם היה עושה
בכח הטומאה, דְּהָוָה לְחִישׁ לְחִישִׁין עַל מְרַע שהיה לוחש לחשים על המחלה,
וְהָוָה אָמַר בְּפּוּמוּי והיה אומר לחשים בפיו, וְאַתְּסִי מִיַּד והחולה נתרפא מיד. (מפרשים)

וְכִלְהוּ בְּרִיר לֹזֵן בְּהֵוּא סְפָרָא וכולם בירר ופירש אותם בספר ההוא, באיזה מותר להשתמש
ובאיזה מהם אסור להשתמש, וְאָמַר דָּא אָסוּר ואמר שבדבר זה אסור להשתמש, וְדָא
מוּתַר לְמֵאן דְּדְּחִיל חֲטָאָה וזה מותר להשתמש בו למי שהוא ירא חטא, בְּגִין דְּמְרַעִין
סְגִיאִין אָמַר לפי שאמר שהרבה מחלות, דְּתִלְיָא אֶסְוֹתָא דְּלֵהוֹן בְּלְחִישׁוּ דְּפּוּמָא שתלוי
הרפואה שלהם בלחשים שבפה, וְאֵינֹנן ואותם הלחשים שאסור להשתמש בהם, מִסְטָרָא
דְּנַחֲשׁ הם מצד של הנחש, וּמְנַהוֹן מִסְטָרָא דְּקֶסֶם ויש מהם מצד של הקסם, שעל זה נאמר
כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, וְכֹל אֵינֹנן דְּאָסוּר לֹזְמַר בְּפּוּמָא וכל אותם הלחשים
שאסור לומר בפה, וְאָסוּר לְמַעְבַּד בְּעוּבְדָא ואסור לעשות במעשה, הוּא אָמַר היה אומר
אותו הרופא מה מותר ומה אסור, עַד דְּאֲשַׁפְּחֶנָּא עַל מְרַעִין יְדִיעָאן עד שמצאתי באותו
הספר שעל מחלות ידועות, דְּאֶצְטְרִיף לֹזְמַר כְּףָּ שצריך לומר אלו הלחשים, וְלִנְדוּיִי בְּנִדְוִי
וּבְשִׁמְתָא עַל הַהוּא מְרַע ולנדודות בנדוי וחרם על אותה המחלה, רצה לומר שצריך לנדודות
ולהחרים את החיצוניים השוכנים ושולטים על בעל המחלה בעונותיו, ועל ידי הנדוי מוכרחים
לעקור משכנם משם, וְאִיהוּ תְּוֹהָא סְגִי לְגַבְּן והוא פליאה גדולה לנו. (הרמ"ו ומפרשים)

חֲדֵי רַבִּי אֶלְעָזָר וַחֲדוֹ חֲבֵרִיאַ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי הֵהוּא סִפְרָא הָהּ לְגַבְנָן, נַחְמֵי מַה אֵיהוּ, אָמַר אָנָּא אֲמָסַר בְּמַסִּירָה, עַל מְנַת לְאַחֲזָאָה לְבוֹצִינָא קְדִישָׁא.

וַתְּנִינָן, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵהוּא סִפְרָא הָהּ בִּיַדֵי תְרִיסַר יָרְחֵי, וְאַשְׁכַּחְנָא בֵּיהּ נְהוּרִין עֲלָאִין וְיִקְרִינָן, כַּד מְטִינָא לְאַיְנוּן רְזִין דְּהָהּ מִבְּלָעַם, תְּוֹהֵנָא.

יּוֹמָא חַד לְחִישְׁנָא בְּאַתֵּר חַד, וְהוּוּ אַתְוּוֹן סִלְקָן וְנַחְתָּן, עַד דְּחִמִּינָא בְּחִלְמָא, דְּאָמְרוּ לִי, מַה לָּךְ לְמֵיעַל בְּתַחוּמָא דְּלֹא דִילָךְ, וְלֹא אֲצִטְרִיךְ לָךְ, אַתְעֲרָנָא, וְאַבְאִישׁ קַמָּאי עַל רְזִין סְתִימִין דְּהוּוּ תַמְן, שְׁדַרְנָא לְהֵהוּא יוֹדָאי, וְרַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי יְהוּדָה שְׁמִיה, וְיִהִיבְנָא לִיה סִפְרָא.

מתוק מדבש

חֲדֵי רַבִּי אֶלְעָזָר וַחֲדוֹ חֲבֵרִיאַ שִׁמַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וּשְׁמַחוּ הַחֲבֵרִים לְשִׁמוּעַ אֱלוֹ הַעֲנִיִּים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי הֵהוּא סִפְרָא הָהּ לְגַבְנָן אִם אוֹתוֹ הַסֵּפֶר הִיא אֲצִלְנוּ, נַחְמֵי מַה אֵיהוּ הֵייתִי רוּאָה מַה שִׁכְּתוּב בּוֹ, אָמַר אוֹתוֹ הַסּוֹחֵר, אָנָּא אֲמָסַר בְּמַסִּירָה אֲנִי אֲמַסּוֹר לָךְ בְּמַסִּירָה עַל מְנַת הַחֲזִיר, עַל מְנַת לְאַחֲזָאָה לְבוֹצִינָא קְדִישָׁא עַל מְנַת לְהֵרָאוֹתוֹ לְמֵאוֹר הַקְּדוּשׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן, שְׂרָצָה לְדַעַת מַה דַּעַתוֹ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן עַל אוֹתוֹ הַסֵּפֶר.

וַתְּנִינָן וּלְמַדְנוּ, כִּי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵהוּא סִפְרָא הָהּ בִּיַדֵי תְרִיסַר יָרְחֵי אוֹתוֹ הַסֵּפֶר הִיא בִּיַדֵי י"ב חֲדָשִׁים, וְאַשְׁכַּחְנָא בֵּיהּ נְהוּרִין עֲלָאִין וְיִקְרִינָן וּמְצַאֲתִי בּוֹ סוּדוֹת שֶׁל אֹרוֹת עֲלוּיִנִים וְיִקְרִים שֶׁל הַסְּפִירוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, כַּד מְטִינָא לְאַיְנוּן רְזִין דְּהָהּ מִבְּלָעַם, תְּוֹהֵנָא כְּשֶׁהֲגַעַתִּי לַעֲיִין בְּאוֹתָם הַסּוּדוֹת שֶׁהִיוּ מִבְּלָעַם, תִּמְהַתִּי מִכַּחוּ הַגְּדוּל שֶׁהִיא לוֹ בְּכַשׁוּף כַּדְּלִקְמָן.

יּוֹמָא חַד לְחִישְׁנָא בְּאַתֵּר חַד יוֹם אֶחָד הֵייתִי לוֹחֵשׁ עַל אִיזוֹ מַחְלָה בְּמַקּוֹם אֶחָד, וְהוּוּ אַתְוּוֹן סִלְקָן וְנַחְתָּן וְהִיוּ הָאוֹתוּתוֹת שֶׁל צְרוּפֵי הַשְּׁמוֹת עוֹלוֹת לְקַבֵּל כַּח וְיוֹרְדוֹת לַעֲשׂוֹת פְּעוּלָתָן, עַד דְּחִמִּינָא בְּחִלְמָא עַד שְׂרָאִיתִי בַּחלוּם, דְּאָמְרוּ לִי שְׂאֵמְרוּ לִי הַמְּלֹאכִים הַמְּמוּנִים עַל הַחֲלוּמוֹת, מַה לָּךְ לְמֵיעַל בְּתַחוּמָא דְּלֹא דִילָךְ מַה לָּךְ לִיכְנַס בְּתַחוּם שְׂאִינוֹ שְׁלָךְ, רָצָה לִזְמַר בְּעִנְיָנִים שְׂאִינִם לְפִי שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַתְךָ, וְלֹא אֲצִטְרִיךְ לָךְ וְגַם אִינוֹ נִצְרָךְ לָךְ לְתַקּוּנְךָ, אַתְעֲרָנָא הַקְּצַתִּי מִשִּׁנְתִּי, וְאַבְאִישׁ קַמָּאי עַל רְזִין סְתִימִין דְּהוּוּ תַמְן וְהִיא רַע לְפָנַי לִיפְרַד מִזֶּה הַסֵּפֶר, מַחַמַּת הַסּוּדוֹת הַסְּתוּמִים שֶׁהִיוּ שֵׁם, שְׁלֹא לְמַדְתִּיו עַדִּיין, עִם כָּל זֶה שְׁדַרְנָא לְהֵהוּא יוֹדָאי שְׁלַחְתִּי אַחַר אוֹתוֹ הַיהוּדִי, וְרַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי יְהוּדָה שְׁמִיה כֵּךְ הִיא שְׁמוֹ, וְיִהִיבְנָא לִיה סִפְרָא וְהַחֲזַרְתִּי לוֹ אֶת הַסֵּפֶר.

וּבְרִזִין דְּבַלְעִים אֲשַׁפְּחָנָא מְאִינוּן שְׁמָהּ דְּמִלְאָכִין דְּשֹׁדֵר לִיה בְּלָק, וְלֹא הוּוּ מִסְתַּדְרֵן עַל תְּקוּנָיִיהוּ כְּדָקָא יְאוּת, אֲבָל כְּמָה זִינֵי אֲסוּתָא אֲשַׁפְּחָנָא בִּיה, דְּקָא מִתְתַּקְנֵי עַל תְּקוּנֵי אוּרִייתָא, וְרִזִין סְתִימִין דִּילָה, וְחֲמִינָא דְּאִינוּן בְּחִסְדוּתָא וְצְלוּתִין וּבְעוּתִין לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִי תִימָא דִּהוּה עֶבֶיד אֲסוּתָא בְּפִסְוִקֵי אוּרִייתָא, אוּ בְּרִזִין דְּאוּרִייתָא, חֶס וְשְׁלוֹם, אֶלָּא הוּה אָמַר רִזִין דְּאוּרִייתָא, וְעַל הַהוּא רָזָא אֲפִיק רִזִין דְּאֲסוּתָא, דְּלֹא חֲמִינָא כְּהוּא גּוֹנָא לְעֵלְמִין, אֲמִינָא, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּאֲחַפִּים לְבָנֵי נְשָׂא מַחְכְּמָתָא דְּלַעִילָא.

מתוק מדבש

וּבְרִזִין דְּבַלְעִים אֲשַׁפְּחָנָא מְאִינוּן שְׁמָהּ דְּמִלְאָכִין דְּשֹׁדֵר לִיה בְּלָק ובסודות שהיו באותו הספר מבלעם, מצאתי מאותם שמות המלאכים של הסטרא אחרא ששלח בלק אל בלעם לקרוא לו, אבל וְלֹא הוּוּ מִסְתַּדְרֵן עַל תְּקוּנָיִיהוּ כְּדָקָא יְאוּת לא היו מסודרים על סדרם כראוי, רצה לומר שהיו טעותים בשמות המלאכים, אֲבָל כְּמָה זִינֵי אֲסוּתָא אֲשַׁפְּחָנָא בִּיה אבל כמה מיני רפואות מצאתי באותו הספר, דְּקָא מִתְתַּקְנֵי עַל תְּקוּנֵי אוּרִייתָא שהם מסודרים לפי סדר התורה דהיינו לפי תורת הנגלה, וְרִזִין סְתִימִין דִּילָה וגם היו נכונים לפי הסודות הסתומים שלה, וְחֲמִינָא דְּאִינוּן בְּחִסְדוּתָא וְצְלוּתִין וּבְעוּתִין לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וראיתי שעיקר פעולתם היה על ידי מעשה החסידות ותפלות ובקשות להקב"ה.

וְאִי תִימָא דִּהוּה עֶבֶיד אֲסוּתָא בְּפִסְוִקֵי אוּרִייתָא אוּ בְּרִזִין דְּאוּרִייתָא ואם תאמר שאותו הרופא החכם היה עושה הרפואות בפסוקי התורה או בסודות התורה, חֶס וְשְׁלוֹם מלומר כן, שהרי אסור להשתמש בשמות הקדושים, וגם אסור להתרפאות בדברי תורה (כמאמר מו"ל נמס' שזעומ דף טו ע"ג), אֶלָּא הוּה אָמַר רִזִין דְּאוּרִייתָא אלא היה אומר ומגלה סודות התורה, וְעַל הַהוּא רָזָא אֲפִיק רִזִין דְּאֲסוּתָא ועל פי אותם הסודות, הוציא סודות של הרפואות, ורצה לומר שהיה מצרף השמות ומפרש את סודם, ואחר כך היה מוציא מהם אותם השמות שכחם יפה לחולי זו, וכנגדם צריך ליקח סמים אלו, כי כנגד סם פלוני צריך לכיין בשם פלוני באלו הצירופים, ובהצטרף כל מיני הסמים יחד יהיה מכוון כנגד צירוף פלוני, והרופא התפלל בשעת עשיית התרופה והיה מכוין בתפלתו לאותה הספירה שבה תלויה הרפואה הזאת והשם הזה, ועל ידי זה נתרפא החולה, ועוד היה מכיר שחולי פלוני בא מצד עון פלוני שפגם בספירה פלונית, וצריך לתקן בתשובה כך וכך, ואז אם יטול סם פלוני שהוא תלוי באותה הספירה, בזה יעורר את החולה שידע לתקן שורש הפגם למעלה בתשובתו, ואז תועיל לו התרופה המכוונת כנגדו לרפאות את גופו, דְּלֹא חֲמִינָא כְּהוּא גּוֹנָא לְעֵלְמִין שלא ראיתי עוד רופא שירפא באופן זה מעולם, אחר שראיתי כל זה אֲמִינָא, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּאֲחַפִּים לְבָנֵי נְשָׂא מַחְכְּמָתָא דְּלַעִילָא אמרתי, ברוך ה' שהחכים את בני אדם מחכמה שלמעלה, רצה לומר שנתן חכמה לבני אדם לתקן שורש הפגם למעלה.

אין דבר העומד בפני התשובה

(ד) תְּנִינָן, לִית מְלָה בְּעֵלְמָא דְקִימָא קָמִי תְּשׁוּבָה, וְלִכְלָא קִדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא מְקַבֵּל וְדַאי, וְאִי תָּב בְּתִיּוּבְתָא הָא אֲזִדְמָן לְקַבְּלִיה אַרְח
 חַיִּים, וְאַף עַל גַּב דְּפָגִים מַה דְּפָגִים, פְּלָא אֲתַתְּקֵן וְכִלָּא אֲתַהְדֵּר עַל
 תְּקוּנָיָה, דְּהָא אֲפִילוּ בְּמַה דְּאִית בֵּיה אֲוֹמָאָה קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא מְקַבֵּל,
 דְּכְתִיב (יִרְמִיָּה כב כד) חִי אֲנִי נְאֻם יְהוָה פִּי אִם יִהְיֶה פְּנֵיהוּ וְגו', וְכְתִיב
 (שם פסוק ל) פְּתַבּוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו', וּבִתְר דְּתָב בְּתִיּוּבְתָא, פְּתִיב
 (ד"ה א ג י) וּבְנֵי יְכַנְיָה אֶסֶר שְׂאֵלְתִיאל בְּנוֹ, מִפְּאֵן דְּתְּשׁוּבָה מִתְּבַר פְּמַה
 גְּזַרִין וְדִינִין, וְכַמְּה שְׁלֹשְׁלָאִין דְּפִרְזֵלָא, וְלִית מָאן דְּקִימָא קָמִי דְּתִיּוּבְתָא.

מתוק מדבש

במאמר הבא מבואר כי אין דבר העומד בפני התשובה, ורחמיו של הקב"ה רבים הם לבטל
 את הגזירה מכל אדם שנותן את לבו לשוב לפניו.

(מקור המאמר זוהר פרשת משפטים דף קו ע"א, וצנזאוריו ממוק מדצט כרך ו עמ' תסו-י)

תְּנִינָן לִית מְלָה בְּעֵלְמָא דְקִימָא קָמִי תְּשׁוּבָה לְמַדְנּוּ שְׂאִין דְּבַר בְּעוֹלָם הַעוֹמֵד לְפָנֵי
 הַתְּשׁוּבָה, וְלִכְלָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא מְקַבֵּל וְדַאי וְלִכְל רִשְׁעָה בַּתְּשׁוּבָה הַקְּבִ"ה
 מְקַבְּלוּ וְדַאי, וְאִי תָּב בְּתִיּוּבְתָא הָא אֲזִדְמָן לְקַבְּלִיה אַרְח חַיִּים וְאִם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה
 הָרִי מְזוּמָן לְפָנֵינוּ דֶּרֶךְ הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא דֶּרֶךְ הַחַיִּים, וְאַף עַל גַּב דְּפָגִים מַה דְּפָגִים אִף
 עַל פִּי שְׂפָגָם מַה שְׂפָגָם בַּסְּפִירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת, פְּלָא אֲתַתְּקֵן וְכִלָּא אֲתַהְדֵּר עַל תְּקוּנָיָה
 הַכֹּל נִתְתַּקֵּן וְהַכֹּל חוֹזֵר עַל תְּקוּנּוֹ, דְּהָא אֲפִילוּ בְּמַה דְּאִית בֵּיה אֲוֹמָאָה קִדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא מְקַבֵּל שֶׁהִיא אֲפִילוּ בְּדַבְרֵי שֵׁשׁ בּו שְׁבוּעָה לְהַרְעָא אִם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה הַקְּבִ"ה מְקַבְּלוּ,
 דְּכְתִיב שֶׁאֵמֵר הַקְּבִ"ה חִי אֲנִי נְאֻם יְהוָה פִּי אִם יִהְיֶה פְּנֵיהוּ בֵּן יְהוּיָקִים חוֹתָם עַל
 יַד יְמִינִי כִּי מִשֵּׁם אֲתַקְנֶךָ (עֵינֵן הַעֲתָקָה וְהִסְרָה), פִּירוּשׁ אֲפִילוּ אִם הָיָה קֶשׁוּר בִּיד יְמִינֵנוּ שֶׁל
 הַקְּבִ"ה כְּמוֹ טַבַּעַת שֶׁאֵינָה זֹאת מִן יַד הַיָּמִין, עִם כָּל זֶה יִסֵּר אוֹתוֹ הַקְּבִ"ה מֵעַל יַד יְמִינֵנוּ,
 וְכְתִיב אַחֵר כֵּךְ וְנִתְתַּיֵךְ בִּיד מִבְּקִשֵׁי נִפְשֶׁךָ וְגו', וְכְתִיב שֵׁם אַחֵר כֵּךְ פְּתַבּוּ אֶת הָאִישׁ
 הַזֶּה עֲרִירִי וְגו' פִּירוּשׁ שִׁימוֹת בְּלֹא בָנִים, וְכֹל זֶה עַד שֶׁלֹּא שָׁב, אֲבָל וּבִתְר דְּתָב
 בְּתִיּוּבְתָא אַחֵר שֶׁשָׁב בַּתְּשׁוּבָה פְּתִיב וּבְנֵי יְכַנְיָה אֶסֶר שְׂאֵלְתִיאל בְּנוֹ שְׁמִיחַס שֵׁם כָּל
 שְׁלֹשֶׁת הַדְּרוֹרוֹת שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ, מִפְּאֵן דְּתְּשׁוּבָה מִתְּבַר פְּמַה גְּזַרִין וְדִינִין מִכְּאֵן שֶׁתְּשׁוּבָה
 מִשְׁבַּרַת כְּמַה גְּזוּרוֹת וְדִינִים, וְכַמְּה שְׁלֹשְׁלָאִין דְּפִרְזֵלָא וְכַמְּה שְׁלֹשְׁלָאוֹת שֶׁל בְּרוֹל שֶׁקְשׁוּרִים
 בָּהֶם הִרְשָׁעִים בִּיד הַחִיצוֹנִים, וְלִית מָאן דְּקִימָא קָמִי דְּתִיּוּבְתָא וְאִין מִי שְׁעוֹמֵד וַיַּעֲכֹב
 בְּפָנֵי בַעַל תְּשׁוּבָה לְשׁוּב.

רשימת מעלות וסגולות לימוד הזהר הקדוש

מאמר זה נעתק מספרינו שערי זהר שער ד פרק ו עמ' קלא-ז. וכל ציוני המקורות הם משם.

(א) כסימן זה ערכנו בקיצור רשימה של מ"ב מעלות וסגולות לשבת, והכל בשם אמרם ובציון מראה מקום.

א. כשעוסק האדם בסודות התורה, ומשיג את דרכי העבודה, הוא גורם סעד וסמך לשכינה הקדושה בגלות (שער א פרק י סימן א).

ב. כשעוסק האדם בסודות התורה, הוא גורם להשבית את החיצונים העליונים, ולבטל את הדינים מהתחתונים (שם סימן ב).

ג. כשעוסק האדם בסודות שנתגלו, חוזר ומעורר את התקון כבשעת החבור (שם סימן ג).

ד. כשעוסק האדם בספר הזהר, הוא משלים את רצון הבורא יתברך, שרצה שיתגלה ספר זה בדור האחרון (שם פרק יא, ועיין באור יקר כרך יג עמ' קצה ט"א).

ה. זוכה להגנה כנגד היצר המושל בזנות ובמלשינות ולשון הרע ושנאה שבלב (שם סימן ה סעיף ב).

ו. זוכה להכיר את גדולתו ויופיו ומעלתו של הקב"ה, ובכח זה לעבדו (שם פרק יב סימן ב).

ז. זוכה להתבוננות ולדבקות הבורא על ידי הכרתו וידיעתו בגדולתו יתברך (שם סימן ג).

ח. זוכה להשכלת פסוקי התורה (שם סימן ה).

ט. זוכה לאהבה ויראה, שהם עיקרי כל תרי"ג המצוות (שם סימן ז).

י. על ידי הידיעה בעניני עולם הנשמות, יעשה האדם תשובה ויזהר במעשיו (זהר חדש מדרש רות דף קט ע"א, בביאורינו כרך ג עמ' תרכד).

יא. על ידי לימוד הזהר יתחזק האדם באמונה שלימה, כי יכיר שהכל בהשגחה פרטית (זהר פרשת פקודי דף רכד ע"א, בביאורינו כרך ט עמ' מ-ז, ועיין באור יקר כרך יא עמ' קל).

מעלות וסגולות לימוד הזהר הקדוש

- יב.** הזהר הקדוש מורה לאדם להתבונן אחר לימודו מה יוצא לו למעשה (זהר פרשת ויצא דף קמט ע"א, בבאיורינו כרך ג עמ' רפד, ועיין באור החמה כרך א דף קל סט"ג, בשם הרא"ג).
- יג.** על ידי עצם ידיעת סתרי התורה, יזכה האדם לדבקות בבורא יתברך (זהר פרשת ויקהל דף ריג ע"ב, בבאיורינו כרך ח עמ' תו, ועיין באור יקר כרך יא עמ' פה).
- יד.** על ידי ידיעת סתרי התורה אפשר להמשכיל לבוא להתפלל בכונה גדולה, ולזכות לדבקות נפלאה בבוראו, ולקבלת בקשת תפלתו (שם, ובבאיורינו עמ' תז, ובאור יקר שם).
- יז.** יזכה לדעת שבכל פעולה שהוא עושה כאן בעולם הזה, הגם שפעולתו בלא כונה, הוא מעורר כנגדה כח עליון, המשפיע על הנהגת העולם (זהר פרשת אמור דף צב רע"ב, בבאיורינו כרך יא עמ' תנו).
- יח.** על ידי ידיעת הכנויים שבסתרי התורה, יוכל האדם לעמוד בדעתו גם על כונת הסוד הרמוז בנגלות התורה, ובזה יזכה להשלים עצמו בלימודו, ולעורר יחוד ועונג לשכינה בגלותה (תקוני זהר חדש דף קיח ע"ב, בבאיורינו עמ' קלח, ועיין באור יקר ת"ז כרך א עמ' קצז ט"ב).
- יט.** על ידי ידיעת הכנויים שבסתרי התורה, יוכל האדם לעמוד בדעתו גם על כונת הסוד הרמוז במילי דעלמא, ובזה יזכה לקיים מצות "בכל דרכיך דעהו", ולעורר יחוד ועונג לשכינה בגלותה (זהר פרשת קרח דף קעז סע"ב, בבאיורינו כרך יג עמ' ער, ועיין באריכות באור יקר כרך יד עמ' נא).
- יח.** לימוד ספרי הזהר וכל ספרי הקבלה האמיתית הם תורת ה' תמימה, הן לתת לפתאים ערמה להכין לבם ליראת ה' היא אוצר כל כלי חמדה, הן לזרז האנשים בעשיית המצות כתקנן, הן לפרש תורה שבכתב במדרש נגלה ובמדרש נעלם, הן לקיים דברי חכמים וחידותם הנאמרים בתלמוד (שער ב פרק ג סימן א סוף סעיף א).
- יט.** זוכה כי חלק הנגלה מתברך בזכרונו (שער ג פרק א סימן ג).
- כ.** כשעוסק בסודות התורה ומכוין לייחד קב"ה ושכינתיה בעת עסק התורה וקיום המצות, זוכה לעשות יחוד לשמה שלא על מנת לקבל פרס (שם).

כא. על ידי לימוד ספר הזהר זוכה להוסיף שלימות להשכיל בהבנה את כל חלקי נגלות התורה (שם פרק ג).

כב. זוכה לשלימות, ובזה ינצל מלהתגלגל עוד הפעם (שער ד פרק א בפתח השער).

כג. זוכה לקיום כל לימודו בכל חלקי התורה כולה (שם).

כד. זוכה להשיג ולהודיע בעולם את כבוד תורה (שם סימן ב סעיף ג-ד).

כה. זוכה שנשמתו יהיה לה ליווי ושמירה בעת יציאתה מהעולם (שם פרק ב סימן א).

כו. זוכה לתועלת רבה בימות המשיח ובעולם הבא (שם סימן ב וסימן ג).

כז. לא יהיה בבושת פנים בעולם הבא (הקדמת המהרח"ו לשער ההקדמות דף ב ס"ט).

כח. זוכה להיות נקרא "משכיל", ויזהיר כזוהר הרקיע לעתיד לבא (שער ד פרק ג סימן ו).

כט. זוכה שתאחז ותדבק נשמתו בעולם האצילות (שם סימן ז סעיף א).

ל. זוכה להיות מחובר עם השכינה הקדושה, ולהיות נשמתו קבועה ולא מטולטלת (שם סעיף ב).

לא. עתיד הקב"ה להשכילו את אשר אינו מבין עתה, אם בעולם הזה ואם בעולם הבא (שם פרק ד).

לב. אפילו בגירסת ספר הזהר משיג מעלה גדולה (שם פרק ה, ועיין להחיד"א בספר כסא דוד דרוש ח דף לה ט"ב).

לג. על ידי לימוד הזהר זוכה להזדכך (שם סימן א).

לד. זוכה להתקשרות אור האין סוף (שם).

לה. תקון לבעל תשובה (שם סימן ב).

לו. תקון גדול לנשמה (שם).

לז. סגולה לטהר ולקדש הנפש (שם סימן ג).

לח. סגולה לכלות מדות ותאוות רעות (שם סימן ד).

לט. זוכה לבנות עולמות (שם סימן ה).

מעלות וסגולות לימוד הזהר הקדוש

ל

מ. חשוב לימודו זמן מה בסתרי כזמן רב בלימוד הפשט (עיין בפנים ספר כסא מלך המצויין שם).

מא. זוכה לקרב את הגאולה (תקוני הזהר ת' ו דף כד ע"א, ועיין שם באריכות בביאורינו כרך א עמ' שע-שעא).

מב. "כל ספר הזהר כולו יראת שמים" (הסכמת רבי משה בסולה להדפסת ספר התקונים דפוס ראשון). והעוסק בו זוכה להתלהבות בקיום המצוות (ספר פלא יועץ ערך סוד).

ב) עוד נעתיק כאן בקיצור ראשי פרקים מהרמ"ק (בספרו אור נערב חלק ד-ה, ועיי"ש באריכות דבריו ותרזה צמאונך) בענין עשר מעלות ועשר סגולות שישג העוסק בלימודו בספר הזהר. וכתב הרמ"ק אחר שביאר אותם באריכות: "ועוד יתלוו אל סגולות אלו כמה וכמה עלויים אחרים, כאשר יראה המעיין בעצמו בע"ה, אמנם הזכרנו מהם קצתם להמשיך המעיין אל החכמה ככל האפשר".

המעלות

- א. ישיג דבקות גדול כבוראו.
- ב. יתלוו אליו המלאכים והצדיקים מגן עדן.
- ג. גורם שיושפע העולם שפע רב.
- ד. גורם שבח הקב"ה מפי מלאכיו.
- ה. תתעלה נשמתו לאחז עד עולם האצילות.
- ו. יקרא בן להקב"ה.
- ז. תפלתו נכונה ולא בגישום.
- ח. ישיג בשאלותיו בתפלתו כפי השכלתו הנעלית.
- ט. ישיג ביאור בחלקי הפשט הסתומים.
- י. ישיג מעלה גדולה בעולם הנשמות.

הסגולות

- יא. דבריו פועלים למעלה והמדות מתתקנות.
- יב. בעולם הבא יעסוק בענין סתרי התורה.
- יג. ידע לייחד קונו ולעובדו בלבב שלם.
- יד. זוכה לתקן ולהעלות כל מצוה בשלימות.
- טו. ידע לבאר כמה מענייני התורה הקשים לבעלי הפשט.
- טז. יבין הבנת המלות שבתורה הנראים ככלי תקון ודקדוק.
- יז. ימלא לבו יראת שמים ויראת חטא, ויוסיף אומץ בעבודה, וזה בדוק. כי אפילו גירסת לשון הזהר יראה אל האדם שמחה בנפש ביראת ה', כאילו עוסק עם הצדיקים בגן עדן, ואם גברא לא חזי מזליה חזי.
- יח. המתגרש לעסוק בסתרי תורה יזכה להשיג חידושי תורה, מה שאי אפשר להאמין דבר זה אלא מי שראה או ניסה הענין פעמים רבות.
- יט. המכוון בתפלתו על דרך האמת, הדבר מסתייע מעצמו, ואין כח בחיצונים להפסיקו במחשבות בטלות.
- כ. כל המעלות והסגולות הנזכרים ישיגם העוסק בסתרי תורה, בתנאי שהוא נימול, ושומר את בריתו.

ג) עוד נלקט בקיצור ורק לדוגמא, עוד ח"י סגולות יקרות שיוזכה להם העוסק בספר הזהר הקדוש, והם בנוסף לתקונים והסגולות או המקורות שהעתקנו עד לכאן.

- א. זכות רשב"י יגן עליו בעולם הזה (זכירה לחיים פלגי דף יד ע"ד).
- ב. זכות רשב"י יגן עליו גם לעולם הבא: רבי יהושע אברהם קריספין ששימש כדיין משך ח"י שנים, ציוה את בניו שלא יספדו עליו דברי שבחים, רק בזאת חפצו ורצונו שיאמרו עליו דברי תורה בתשלום החודש ובתשלום השנה דוקא, בלי שבחים כלל, רק שנפשו חשקה ללמוד בזהר הקדוש, כדי שזכות רשב"י תגן עליו (ספר אברהם במחזה דרוש ט"ז להספד).

ג. לימוד הזהר מסוגל להינצל מגאווה (מדרש פנחס עמ' לו אות עג).

לב מעלות וסגולות לימוד הזהר הקדוש

- ד. אין יצר הרע יכול להתגבר עליו (עיין להגר"א משלי ה יח).
- ה. מסוגל לתשובה (דברי תורה לבעל מנחת אלעזר מהדורא ב אות ט).
- ו. סגולה לכפרת עוונות, כי "הקב"ה מזמין לו בעולם הזה דרך יכופר לו עוונות, ואינו מצטער במצטערים" (אור יקר כרך יז עמ' קמז ט"א).
- ז. ביטול הצרות התחתונים על ידי השבתת הדינים העליונים (מאור עינים פרשת ויצא).
- ח. סגולה להסיר טמטום הלב (מאה שערים, מבעל התניא).
- ט. סגולה לאמונה (אמרי פנחס שער ט אות ג, ועיין בספר עבודת הקודש חלק התכלית פרק יז).
- י. סגולה להינצל ממינות ואפיקורסות (אור ישרים מירא דכיא).
- יא. להנצל מחכמות חיצוניות (סור מרע ועשה טוב).
- יב. סגולה לפרנסה (מדרש פנחס עמ' קלג אות מג).
- יג. סגולה לפקידת עקרות (ספר המדות ערך סוד).
- יד. סגולה לריפוי חולאים קשים רח"ל (ספר המדות ערך סוד).
- טו. סגולה למגפה ושערורות (אמרי פנחס שער ו אות עג).
- טז. רפואה לרגלים ולהוצאת קוץ (אמרי פנחס שער ט אות ג).
- יז. רפואה לכאב שיניים (מעשי אמת לתלמיד החוזה מלובלין נדפס בספר אמת ויציב ח"ד עמ' ל, ועיי"ש).
- יח. סגולה שלא לירא בעת השינה (כתר שם טוב).
- הנה נתבארו כאן: בסימן א מ"ב מעלות תקונים וסגולות, ובסימן ב עוד כ', ובסימן ג עוד ח"י, הכל כמנין פ', ובא סימן (בראשית כט ז) "עוד" היום גדול, לא עת האסף. להורות כי יש עוד ועוד מעלות וסגולות שישגם הלומד בספר הזהר הקדוש.

